

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
2025 YILININ NİSAN AYINDA ÜLKEMİZDE GERÇEKLEŞEN ZİRAİ
DON OLAYININ SONUÇLARININ ARAŞTIRILMASI, ÜRETİCİLERİN
VE TARIMSAL ÜRÜNLERİN UĞRADIĞI ZARARLARIN TESPİTİ VE
GELECEKTE YAŞANABİLECEK BENZER OLAYLARIN ETKİLERİNİN
EN AZA İNDİRİLMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU
(10/2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613)
BOLU, DÜZCE ve SAKARYA ÇALIŞMA ZİYARETİ TUTANAKLARI

-----0-----
13 Haziran 2025 Cuma
-----0-----

KONU

- Düzce'de yapılan Sakarya, Bolu ve Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin Sunumu ve İstişare Toplantısı

13 Haziran 2025 Cuma
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.22
BAŞKAN: Adem KORKMAZ (Burdur)
BAŞKAN VEKİLİ: Bülent TÜFENKİ (Malatya)
SÖZCÜ: Nilgün ÖK (Denizli)
KÂTİP: Mehmet Celal FENDOĞLU (Malatya)
----- 0 -----

(Sakarya, Bolu ve Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin Sunumu ve İstişare Toplantısı/Düzce)

DÜZCE VALİSİ SELÇUK ASLAN - Türkiye Büyük Millet Meclisimizin Zirai Don Araştırma Komisyonunun Kıymetli Başkanı ve çok değerli üyeleri, sayın milletvekillerim, tarım sektörünün çok kıymetli paydaşları, siyasi partilerimizin değerli il başkanları, belediye başkanlarımız; hepimizin malumu olduğu üzere, ilkbahara adım attığımız bir dönemde, Nisan ayının 10'u ile 12'si arasında ilimiz Düzce'yi de kapsayacak şekilde yurt genelinde maalesef zirai don olayı özellikle tarım sektöründe önemli hasarları ortaya çıkarmış, maalesef büyük çaplı ürün kayıpları olduğunu gerek kendi vilayetimizde gerekse de farklı vilayetlerde meydana çıktığını üzülerek hep beraber müşahade ettik.

Vatandaşlarımızı, özellikle tarım sektöründe çalışan vatandaşlarımızı doğrudan etkileyen bu meteorolojik olay karşısında Hükümetimiz duyarsız kalmamış, hızlı bir şekilde zarar tespit çalışmalarına başladığı gibi, yine devletimizin ana erklerinden yasama organımız, demokrasimizin mabedi Türkiye Büyük Millet Meclisimiz de bu konuda büyük bir hassasiyet göstererek özel bir Araştırma Komisyonu oluşturmuş ve bu Komisyon marifetiyle yurdumuzun farklı vilayetlerinde meydana gelen bu olay, ortaya çıkardığı zarar ve alınabilecek tedbirler konusunda sayın milletvekillerimizin öncülüğünde çok kıymetli bir çalışma başlatmıştır. İnşallah, Komisyonun çalışması sonucunda ortaya çıkacak raporun idari organlar açısından da yol gösterici olacağı inancını, kanaatini taşıyorum.

Düzce'mizdeki bugünkü toplantımızın hayırlara vesile olması temennisiyle ben sözü çok kıymetli Komisyon Başkanımız, Burdur Milletvekili Adem Beyefendi'ye takdim etmek istiyorum. Sayın Milletvekilim, hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Sayın Başkanım, sözü sizlere bırakıyorum, buyurunuz.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Sayın Valim, Sayın Bakanım, çok kıymetli Komisyonumuzun değerli üyeleri; Düzce, Sakarya ve Bolu illerinden programımıza iştirak etmiş siyasi partilerimizden, belediye başkanlarımızdan, sivil toplum örgütlerinden, oda ve başkanlıklarımızdan, üreticilerimizden, hepinize bu programa katılımınız nedeniyle teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Hepimizin malumu, ülkemizde şubat, mart ve nisan aylarında 3 defa, özellikle nisan ayında, 10, 11, 12 Nisan tarihlerinde yaşanan zirai don, ülkemizin meteorolojik tarihinde benzeri kolay kolay görülmeyen sürede, sertlikte ve coğrafi olarak genişlikte olup tarımsal üretimi de önemli derecede olumsuz etkileyen bir süreci yaşadık. Özellikle meyvelerimizin çiçeklenme dönemine de denk gelmiş olması hasarın boyutunu çok ciddi seviyeye çıkarmış, sadece meyvelerde değil, yer yer ağaçlarda da, ağaçların gelişiminde de zararlı etkiler ortaya koymuş. Biz de Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün siyasi partilerin ortak önergesiyle kurulmuş olan Zirai Donun Etkilerini Araştırma Amacıyla Kurulan Komisyon marifetiyle zirai dondan etkilenen illerimizde mümkün olduğunca hem toplantılar yaparak hem de bahçeleri görerek, gözlemler yaparak, inceleyerek bunu hem raporluyoruz hem de elde ettiğimiz konuları Bakanlığımıza iletiyoruz. Önceki gün Sayın Bakanımızı ziyaret ettik Komisyon Divanı olarak. Malatya'dan başlayıp Maraş, Adıyaman, Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye, Niğde, Karaman, Kayseri hattında yaptığımız yaklaşık dört gün süren birinci tur programımız sonucunda elde ettiğimiz sonuçları, ilk sonuçları hızlıca raporlayıp Sayın Bakanımıza da ilettik. Gözden kaçan bir şey ya da sahada gerçekten edindiğimiz, çıplak edindiğimiz konuları da açıkça ve şeffağça not edip bunu da Bakanımıza ilettik, kendisi de teşekkür etti. Tabii ki Bakanlığımızın ilk andan itibaren sahadaki aktif çalışmalarını biz de gözlemledik ve tarım teşkilatlarımızın takdir edilesi bir durum olduğunu ama bu konu bundan ibaret değil, konunun bütün boyutlarını, biz de sahada gözlemlerimizi, bizatihi kendimiz ve sizlerden gelen veriler ve bilgilerle de bunları derleyip inşallah bundan sonraki süreçte de saha çalışmalarımız devam edecek, bir Karadeniz programımız olacak, sonra bir de Ege-Akdeniz programımız olacak, bu şekilde de tamamlamayı planlıyoruz inşallah.

Bugün ben burada isterseniz önce konunun fotoğrafını çekmek üzere ve tartışmalara, konuşmalara da zemin oluşturmak amacıyla il müdürlerimizin... Bu 3 ilimizin il müdürleri aramızda sanırım öyle mi? Evet, Adapazarı, Bolu ve Düzce. Önce Adapazarı'nı dinleyelim, sonra Bolu'yu, en son da Düzce'yi dinleyelim ve oradan devam edelim.

Mümkün olduğunca özet bir sunum olursa çünkü katılımcı sayımız fazla Müdürüm, ana konumuz donla ilgili konuya hızla gelirse, zirai donla ilgili konuya gelirse çok daha isabetli olur.

SAKARYA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ALİ ULVİ ÖZERDEM - Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerim, çok değerli katılımcılar; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sakarya'mız 4 milyon 823 bin dekarlık bir yüz ölçümüne sahiptir. Bu yüz ölçümünün 1 milyon 865 bin dekarını, yaklaşık yüzde 38,7'sini tarım arazilerimiz oluşturmaktadır. Yine, 70.794 dekarlık bir alanda da mera arazilerimiz mevcuttur.

Tarım arazilerimizin üzerindeki ürünler üzerinden dağılımına bakacak olursak, 758.855 dekarlık bir arazide tarla bitkileri ekim alanımız bulunmaktadır. Bu alanın büyük bir kısmını Sakarya'mız için önemli olan mısır ekim alanları teşkil etmektedir. Yine, meyvecilik alanlarımızın 952.832 dekarlık alanlarında da yaklaşık 800 bin dekarlık bir alanda fındık yetiştiriciliği yapılmakta; yine 25 bin dekarlık alanda Sakarya'mız için önemli olan ve coğrafi işaretli olan ayva üretimimiz yapılmaktadır. Sebze arazimiz ise 64.924 dekardır. Yine, Sakarya'mız için önemli bir tarımsal faaliyetimiz olan süs bitkiciliğinde de yaklaşık 20 bin dekarlık alanımız mevcuttur.

Bu meyve alanlarımızın 793.725 dekarını fındık, 46 bin dekarını sofralık üzüm, 32 bin dekarını ceviz, 25.334 dekarını da ayva oluşturmakta ve bu alanda da Türkiye'deki ayva üretiminin yaklaşık yüzde 50'sini Sakarya'da gerçekleştirilmekteyiz.

İlimizde bitkisel üretimin dağılışı şu şekilde özetleyebiliriz: Kuzeyde genelde fındık, orta kuşakta tarla ziraatı, güneyde meyvecilik hâkimdir. Pamukova ve Geyve'nin Geyve boğazını oluşturmuş olduğu mikroklima etkisiyle birçok sebze ve meyvenin üretimine oldukça elverişli bir yapısı vardır.

Nisan ayının başlarında olan zirai don bütün ülkemizde olduğu gibi Sakarya'mızda da etkili olmuştur. Sakarya'mızda daha çok doğu ve güney ilçelerimize ağırlıklı olarak zarar vermiştir. İlimizdeki ilçe bazlı olarak oluşan zararlarda en büyük alan olarak baktığımız zaman Geyve ilçemizde 26 bin dekarlık bir alan, yine 16 bin dekarlık bir alan Pamukova'da, 23 bin dekarlık bir alan Akyazı'da, toplam alanımız 99.448 dekarlık bir alan. Etkilenen çiftçimiz ise, 19.669 çiftçimiz etkilendi. Bu alanlarda da TARSİM'e kayıtlı üretici sayısı 4.500 Sayın Başkanım.

Ürün bazlı olarak etkilenme noktasında da 765 dekarlık armut. Esas burada etkilenen alanımız yaklaşık 50 bin dekarlık bir fındık alanımız yine mevcut. Yine ilimiz için önemli bir ürün kaynağı olan ayvada da 10.722 dekarlık bir dondan etkilenme durumu söz konusudur.

Bu noktada, ilimizdeki TARSİM'de don poliçeli alan sayımız 89.745 dekar, 9.201 poliçemiz var. Şu ana kadar da TARSİM 203 poliçede 35 milyon liralık bir ödeme gerçekleştirmiştir. Don afetinden sonra özellikle yakın bölgelerdeki enstitülerimizden uzman arkadaşlarımız ve sahadaki ilçe müdürlüğündeki arkadaşlarımızla beraber hem hasar tespit çalışmalarını hem de bundan sonraki süreç içerisinde bahçelerdeki dikkat edilmesi gereken hususlar noktasında bilgilendirme çalışmaları yaptık. Yapmış olduğumuz çalışmalarımızı da Bakanlığa arz ettik.

Sayın Başkanım, Sayın Valim; arz ederim efendim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, Müdürüm, teşekkür ediyorum.

Bolu'yla ilgili de bir sunum alalım.

İl müdürlerimizin sunumundan sonra belki Komisyon üyelerimizin soracağı sorular olabilir, ondan sonra da Ziraat Odası Başkanlarımızdan bir görüş alalım, sonra da serbest, isteyen söz alıp konuşacağı kısma geçelim.

BOLU İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ZEKERİYA AR - Sayın Valim, Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyesi milletvekillerimiz, değerli katılımcılar; hepinizi şahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Genel olarak 8.323 kilometrekarelik alanda 326.409 kişiyle Bolu'muzda 85.864 kişisi köy nüfusu olarak dağılım göstermektedir.

Genel bilgilere bakarsak, ilimizin toplam 832.339 hektar arazi varlığının 118.130 hektarı yani yüzde 14,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. İlimizin tarım kültürü, toprak yapısı, iklim ve diğer koşulların değişkenliği ürün desenindeki çeşitliliğe imkân vermemektedir maalesef. Bununla birlikte kısa vejetasyon süresi, ilkbahar geç ve sonbahar erken donları da ürün çeşitliliğimizi kısıtlayan faktörlerdendir.

Alan dağılımına gelecek olursak, yine burada yukarıda da bahsettiğim gibi, 118.130 hektarımız yani yüzde 14,2'miz tarım alanı, 34.966 hektar yani yüzde 4,2'miz çayır, mera alanı, 532 bin hektarı yani ilimiz toplam alanının yüzde 63,9'u ormanlık alan, 147.243 hektarı yani yüzde 17,7'lik bir kısma tekabül eden alanımız da tarım dışı alan olarak dağılım göstermektedir.

Tarım alanlarının kendi içerisindeki dağılımında da yüzde 83,7'si tarım alanlarının tarla arazisi, yüzde 2,6'sı meyvecilik alanı, yüzde 0,7'si sebzeçilik arazisi, yüzde 13'ü de nadas ve atıl tarım arazisi olarak dağılım göstermektedir.

Meyveciliğe gelecek olursak, tabii donun ana unsuru olan, ilimizde toplam 30.268 dekar alanda meyve üretimi yapılmaktadır. Burada en başta tabii fındık üretimi gelmekte ve 18.393 dekar alanda fındık üretimi, 3.253 dekar alanda elma ve 5.350 dekar alanda ceviz olmak üzere dağılım göstermektedir.

İlimizde don zararına gelecek olursak, bu tablomuzda ilçeler bazında etkilenen alan, etkilenen üretici sayısı ve bunların içindeki TARSİM üreticisi sayısını gösteren bir tablo hazırladık. Burada toplamda ilimizde 22.869 dekar alan etkilenmiş görünüyor. Etkilenen üretici sayımız 2.438, bu üreticilerin içinde de 396'sı TARSİM'li üretici olarak görülmektedir. İlçeler bazındaki dağılım da bu şekilde: Mudurnu en fazla olarak görünüyor, 16.348 dekar alanda 1.570 üreticimiz Mudurnu'da etkilenmiş. Yine Mudurnu'da 361 üreticimiz TARSİM'li olarak görülmektedir.

Burada yine ürün düzeyinde zarar gören alanları gösteren ve zarar oranlarını aşağı yukarı gösteren bir tablomuz var. Burada yine fındık en başta geliyor. Fındıkta 15.912 dekar alanda bir hasarımız mevcuttur, bunu takip eden cevizde de 5.745 dekar ve elmada 847 dekar olmak üzere diğer ürünlere dağılmaktadır. Toplamda da yüzde 70 ile yüzde 100 arasında değişen oranlarda hasarımız mevcuttur.

Don poliçeli alan yani 396 poliçe ve 2.802 dekar alan TARSİM'den don poliçeli alan olarak görülmektedir.

Burada da hasarın oluşturduğu bazı fotoğraflar, sahada gerçekleştirdiğimiz bazı çalışmalardan fotoğraflarımız mevcut; burada farklı ürünlerde farklı zamanlarda çekilmiş fotoğraflar görülmekte. Yine, burada yaptığımız eğitim ve bilgilendirme toplantılarından fotoğraflar görülmekte. Arazide yaptığımız tespit ve yine tespit ettiğimiz her arazide yaptığımız bilgilendirme çalışmalarından fotoğraflar görülmekte.

Sunumum burada sona ermiştir.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum Sayın Müdürüm. Sabah da Bolu'daydık zaten, sağ olun.

Düzce İl Müdürümüzün sunumunu bir dinleyelim.

Buyurun Esra Hanım.

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli hazırun; sizleri şahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Nisan ayının 10 ve 12'si arasında ilimizde yaşanan don felaketiyle ilgili kısa bir sunum gerçekleştireceğim.

Genel olarak ilimizin yüz ölçümüne bakıldığında 249.200 hektar alana sahip ilimiz; bunun yüzde 30'u, 75.268 hektarı tarım alanı olarak işlenmekte. Orman alanlarımız 133.203 hektar, çayır, mera alanımız 2 bin hektar, diğer yerleşim yerlerinin de 38 bin hektar olarak dağılımı yapılmaktadır. Bu tarım alanımızın içerisinde 637 bin civarında bir meyve alanına sahibiz, bunun da yüzde 85'i fındık alanı. Onun yanında, tarla bitkileri 105.900 hektar, bunun da en önemli kısmını yine silajlık ve tane mısır

oluşturmakta. Sebze alanlarımız 9.200 dekar, burada da yine kabağımız ve kışık sebzelerimizin üretimi yapılmakta. Süs bitkileri alanımız da 583 dekar olarak bulunmaktadır.

Meyvede en güçlü olduğumuz alan fındık, 634 bin dekar alan, toplam tarım alanımızın yüzde 84'ünü oluşturmakta. Bunun yanında 1.515 dekar cevizimiz var. Elma ve diğer meyveler olarak devam etmekte.

ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayımız 29.061 ve alan olarak ÇKS'ye kayıtlı alanımız 508.929 dekar. Bu, toplam tarım alanımızın yüzde 67'sini oluşturmakta. Fındıkta ise yüzde 70 ÇKS'ye kayıtlılık oranımız var. Bunun dışında TARSİM yaptırmaları için de ÇKS'ye kayıtlı olma şartından faydalanabiliyorlar.

İlimizde don zararına bakıldığında, don teminatı alan sigortalı alanımız yaklaşık 71 bin dekar, don teminatı zarar gören sigortalı alanı 35.226 dekar. Poliçe sayısı, don teminatı alan poliçe sayısı 9.451; don hasarlı poliçe sayısı 5.508; don teminatı alan üretici sayısı 6.340. İlimizde yüzde 100 hasar gören, TARSİM don zararından etkilenen üreticilerimize yaklaşık 75 milyon ödeme yapıldı.

İlimizdeki don zararı verilerine bakıldığında, en çok Yığılca ilçemizde zarar olduğunu görüyoruz, onu merkez ilçemiz Akçakoca ve Kaynaşlı takip ediyor. İlimizde zarar görme oranları 400 rakımın üstünde başlıyor; 400 rakım, 500 rakım kısım kısım zarar görme oranları da artıyor.

İlimizde dondan etkilenen fındık alanı 146.760 dekar, toplam meyve alanını da 146.777 dekar olarak yaptığımız hasar tespit çalışmalarında belirledik. Yaklaşık 13 bin dilekçe başvurusu oldu, 45 bin arazide de hasar tespit çalışmaları yapıldı.

Bunun dışında, biz dondan önce hem mesajla üreticilerimize, ziraat odalarımıza bilgilendirme yaptık. Yine, Valiliğimizin sosyal medya hesaplarından zirai donla ilgili uyarılar yapıldı. Yine, İl Müdürlüğümüzün sosyal medya hesaplarından üreticilerimize uyarılarımızı yaptık. Don öncesi önleyici faaliyetler kapsamında teknik personelimiz donun olacağı geceler özellikle üreticilerimizi ziyaret ederek donla ilgili nasıl tedbir alacakları konusunda uyarılarda bulundular. Sayın Valimizle de o gece yine üreticilerimizin yanında olmak için gece saat bir buçukta arazideydik ve sislemeye, dumanla üreticinin yaban mersini bahçesinin dondan korunmasındaki çalışmasına eşlik ettik.

Hasar tespiti faaliyetlerimizde yine TARSİM Genel Müdürümüz, Düzce Milletvekilimiz Ayşe Keşir Hanım bize eşlik ettiler. Onun dışında, hasar tespit faaliyetlerimizde donun olduğu ilk günün ertesinde TARSİM Bölge Müdürümüzle birlikte tüm ilçelerimizin 400 rakım üstünü gezerek zararın boyutunu inceledik ve ilk günle tahmin ettiğimiz zararın boyutu hasar tespit çalışmalarını bittikten sonra da yaklaşık olarak aynıydı, benzerdi. Şu en köşede gördüğünüz Yığılca'da Nisanın 12'sinde kar vardı.

Yine, TARSİM Bölge Müdürümüzle, ziraat odası başkanlarımızla hasar tespit çalışmalarına gittik, sonrasında da bizim bölgemizde mısır olduğu için sigortalılığı teşvik etmek açısından 10 Haziran TARSİM'de sigortalılıkta son gündü, bununla ilgili tüm mısır üretilen köylerimizde TARSİM'le ilgili bilgilendirmeler yaptık.

Arz ederim, teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, Esra Hanım inmeden hemen bir teknik soru soracağım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - TARSİM'i ilgilendiriyor aslında.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yok ama veriyi o verdiği için Esra Hanım'a soracağım.

TARSİM'le ilgili verilerde don poliçe sayısı -açaarsanız siz de göreceksiniz- TARSİM'in verileri olarak görülen sayfada -ilimizin don zararının olduğu sayfa- şimdi don poliçe sayısı 9.451, don poliçe hasarlı sayısı 5.508, alan üretici sayısı 6.340, nasıl oldu?

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - Şimdi, Bölge Müdürüm açıklasın. Onunla sabah o konuyu konuştuk.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Benim kafam basmadı, sağdan baktım yok, soldan baktım yok.

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - Onun bir açıklaması var.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Don teminatlı poliçe sayımız 9.400 Düzce ilinde, don teminatı alan üretici sayımız 6.340 kişi ama bunlardan hasarlı olan polis sayımız 5.500, hasarlı olan poliçe sayısı bu, 5.500 parselde hasar tespit edildi. Tamamı ihbar girmedi, hasarsız olan bölge de var.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Müdürüm ben seni anladım da sen benim dediğimi anlamadın.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Ben şurayı bir anlatayım: Poliçe sayısı 5.508 ve üretici sayısı 6.340 ya, poliçe sayısından fazla üretici var ya, Sayın Vekilim onu söylemek istiyor yani şunu mu anlamalıyız buradan: Bir tapuda birden fazla mı hak sahibi var?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - O zaman bir kısmı da alamadı.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Hayır, şimdi şöyle: 9.400 tane poliçemiz var Düzce ilinde, bu da toplam 6.340 üretici yapıyor yani bir üreticinin 2 parseli de var.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Sayın Vekilim şöyle: Don teminatı alan üretici sayısı 6.340 ama bunun içinde, 6.340'ın içinde ancak 5.508'i hasarlı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ben de şimdi asıl soruyu soracağım: O alamayan insanlara neden vermediniz?

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - İşte, onların donmamış mı, onu sormak lazım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bakın şimdi asıl soru orada Sevgili Bakanım. Şimdi, donmamış değil. Neye göre değerlendirme yaptınız o arkadaşlara? Teminat olarak poliçe almış, satın almış poliçeyi. Neden onlara hak edişleri ödenmedi veya sebep neydi?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - İhbar yapmadılar Sayın Vekilim.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Hasar görmemiş, belli bir rakımın üstünde ya Sayın Vekilim.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Hasar görmemiş, o ihbar yapmadığı için hasarsız bölge.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Benim hâlâ basmadı kafam. Bak şimdi, o zaman 6.340'ı nasıl bulmuş Sayın Bölge Müdürü?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Çünkü hasarsız bölgemiz de vardı, hasarsız bölgemiz vardı, ihbar da yapmadılar.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ercan Vekilim, sahadan olan bir Vekil olarak konuya...

MHP DÜZCE İL BAŞKANI İLHAMİ CABOĞLU - Sayın Vekilim, bende 79 dönüm fındık arazisi var, yandı, bildirim yapmadım, kayıta yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ben orayı zaten soracağım, merak etme.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - O ayrı bir konu.

MHP DÜZCE İL BAŞKANI İLHAMİ CABOĞLU - Ben yapmadım, biz mala ücretini doğru ödemiyoruz demek ki sel de geliyor, afet de geliyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Değerli arkadaşım, o ayrı bir konu, Sayın Başkanım, o ayrı bir konu, sizinkisi ayrı bir kalem.

Bir de TARSİM'den kaynaklanan bazı sorunlar var. Nedir: Geliyor eksper tarlanıza, bahçenize "Yok, çiçeklenme dönemi olmadı. Yok, şey başlamadı." Yani bunlarla ilgili benim asıl sorgulamak istediğim, sizinkisi ayrı bir şey.

İkinci bir konu: ÇKS dışındaki üretici sayısı nedir Sayın Müdürüm? Artı, TARSİM'i gördük, sizin ÇKS'yi gördük ama bir de ÇKS dışında olan çiftçilerimiz var. Hem Düzce hem Bolu hem de Sakarya'da bu çiftçilerle ilgili oranlar nedir, bunlarla ilgili bir tespit yaptınız mı?

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Sayın Vekilim, bu TARSİM konusunu zaten konuşacağız, üreticilerimiz de aramızda, onlar da mutlaka şikâyetlerini iletecektir ama ben tablo özelinde bir konuyu -biz de takıldık dediğiniz şeye- açıklamak isterim. Bu arada ben de fındık üreticisiyim.

Şimdi, burada don poliçe sayısı fazla, 9.451, hasarlı poliçe sayısı 5.508 yani diğerleri 400 rakımın altı zarar görmedi ya, onlar don poliçesi yaptırmış ama zarar görmemiş, hasarlı poliçe sayısından daha fazla teminat alan üretici sayısının olmasının sebebi de şu: Mesela biz 2 kardeşiz, tek tapu ama 2 hissedarız, doğru mu?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Evet, birden fazla poliçesi varmış.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Yani bu rakam da oradan şey yapıyor. Aslında rakamlarda bir şey yok, bu onu anlatıyor. Yalnız şurada alt kırılımda belki...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Ercan Başkanım, şurada sıkıntı var...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yine yanlış yoldan bakıyorsunuz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Poliçe sayısına "don" dememeliydiniz.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Poliçe sayısının başına "don" dememeliydiniz.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Evet, evet. İşte o başlık kafa karıştırdı.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Evet, orada yanlış var.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Don" ifadesi fazla.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Poliçe sayısı 9.451, ondan sonra don teminatı alan 6.340, don hasarlı poliçe 5.500. Buraya "don poliçe sayısı" yazdığı için yanlış, "don"u çıkarması lazım, "poliçe sayısı..."

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - 9.400 genel poliçe sayısı, değil mi?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Evet.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Don teminatlı olan 6.340 üretici var, bu üreticinin 5.508'inden ihbar almışsınız.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Evet, evet, 5.508...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, bu konuyu izale ettik.

Aramızda Düzce Ziraat Odası Başkanımız Murat Ay Bey de var.

Murat Bey, buyurun.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Sayın Valim, Sayın Komisyon üyelerim, değerli katılımcılar; hepiniz hoş geldiniz.

Bilindiği üzere Düzce'mizde bir don felaketi yaşandı. Genelde merkez olarak fazla bir hasarımız olmadı, oldu ama diğer ilçelerimize göre daha azdı hasarımız.

Bu arada bir de çiftçilerimize gezi yaptık, yerinde tespitler falan yaptık. Sayın Tarım İl Müdürüyle beraber de yerinde tespitler yaptık. 400 rakım... Yalnız şöyle bir şey var: Kuzey rüzgârları alan tarafta 400 rakım, diğer bölgelerimiz de 600 rakımın üstünde hasar gördü.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Sağ olun Başkanım.

Sakarya Ticaret Borsası Başkanımız Mustafa Genç, buyurun.

SAKARYA ZİRAAT ODALARI İL KOORDİNASYON KURULU BAŞKANI ALİ ŞENER BAYRAKTAR - Ticaret Borsası Başkanı yok. Sakarya Ziraat Odaları İl Koordinasyon Kurulu Başkanı olarak ben varım, izniniz olursa görüşlerimi paylaşmak isterim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Buyurun.

SAKARYA ZİRAAT ODALARI İL KOORDİNASYON KURULU BAŞKANI ALİ ŞENER BAYRAKTAR - Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanı, sayın milletvekillerimiz, saygıdeğer hazırun; hepinizi Sakarya Ziraat Odaları adına saygıyla selamlıyorum. Bölgemize hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Öncelikle Mecliste konuya duyarlılık gösteren bütün partilerimize ve siz değerli milletvekillerimize teşekkür ediyoruz.

Biraz önce kıymetli il müdürlerimiz bölgemizde yaşanan zirai dondan kaynaklı zararlarla ilgili teknik bilgileri verdiler. Zararın olduğu teknik elemanlarca yapılan saha çalışmalarında ortaya çıkmış durumda. Biz donun meydana gelmesinden sonraki süreçte Tarım İl Müdürümüz, ilçe müdürlüklerimiz, TARSİM Bölge Müdürümüz ve TARSİM Bölge Müdürlüğünün teknik elemanları

ve ziraat odaları olarak ilimizde hasar gören her yerde bir ön çalışmayı birlikte koordineli bir şekilde yaptık. Ben bu bakımdan gerek Tarım İl Müdürümüze gerek TARSİM Bölge Müdürümüze ve teknik elemanlara teşekkür ediyorum.

Hasarın tespitiyle ilgili ilimizde herhangi bir sorun yaşanmadı. Burada dikkat edilmesi gereken hususlardan bir tanesi - bunu biz bölgemizde yaptığımız görüşmelerle çözdük- özellikle TARSİM teknik elemanlarının üretici tarafından hasar ihbarı yapıldıktan sonraki süreçte ilk tespitleri ile sonraki geçen günlerde zararın boyutunun arttığını gördük. Üretici ihbarda bulundu, TARSİM'in teknik elemanları gitti, tespit yaptı, yüzde 28 hasar tespiti yapılan bahçelerde on beş gün sonra üreticinin tekrar talep etmesiyle yapılan tespitte hasarın yüzde 70-80'lere çıktığını gördü. Üreticinin bu konuda mağduriyet yaşamaması için gerek il müdürlüğümüzle gerekse TARSİM Bölge Müdürlüğümüzle koordineli bir çalışma yaptık, üreticilerimizden gelen talepler hemen ilgililere aktarılacak mahallinde çözüm bulundu.

Özellikle TARSİM kapsamında olmayan üreticilerimizin il müdürlüklerimiz ve ilçe müdürlüklerimiz marifetiyle hasar talepleriyle ilgili başvuruların alınması sırasında da koordineli bir çalışma gerçekleştirdik, bütün üreticilerimize konuyu duyurduk, hasarı olan üreticilerimiz kolay bir şekilde odalarımızın da dilekçelerini doldurmak suretiyle yardımcı olmasıyla hasar başvurularını yaptılar, şu an itibarıyla da bu hasarla ilgili tespitler yapılmış durumda.

Burada, özellikle siz Değerli Komisyon üyelerimizden talebimiz şu: Hasar var, bu hasar sonrasında ekonomik faaliyet olarak bu faaliyeti gerçekleştiren üreticinin alanda kalmasını, üretimde kalmasını sağlayacak tedbirlerin alınmasını talep ediyoruz. Bunlardan bir tanesi, Bolu ilinde de Düzce ilinde de Sakarya ilinde de üreticilerimizin yüzde 80'i üretim faaliyetinin ama tamamını ama bir kısmını borçlanarak yapıyor, bu borcun önemli bir kısmı bankalardan borçlanılmış durumda. Özellikle Ziraat Bankasına ve çiftçilerimizin borçlandığı özel bankalara olan borçlarının mutlak surette faizsiz olarak ertelenmesini talep ediyoruz. İl müdürlerimiz ve teknik elemanlarımız konunun farkında, ben Komisyonunuz marifetiyle de konuyu iletmış olmak istiyorum. Zararın bir kısmı çok yıllık zarar, tek yıllık zararlar değil yani özellikle ağaçlarda meydana gelen zarar önümüzdeki birkaç yıl içerisinde ürün almayı engelleyecek bir zarar oluşturdu. Dolayısıyla bu ertelemeler yapılırken teknik elemanların tuttuğu raporlar göz önüne alınarak, zararın boyutu ve kaç yıllık olduğu da dikkate alınarak ertelenmelidir. Bu yöndeki talebimizi aktarmak istiyorum.

Diğer taraftan, üreticilerimiz bu gördüğü zarar sebebiyle ekonomik faaliyetinden gelir elde edemeyeceği için yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamaktan âciz duruma düşecektir. Bu, üreticimizin önemli bir kısmının bulunduğu alandan göç etmesi sonucunu getirebilir ki bu özellikle sosyal açıdan son derece sıkıntılı bir süreci başlatabilir. Bu durum dikkate alınarak üreticimizin özellikle bu önümüzdeki bir yıl içerisinde yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayabileceği nakitle buluşturulması lazım ama bu sağlanacak sıfır faizli bir kredi olarak karşılanabilir ama karşılıksız verilebilecek destekler yoluyla karşılanabilir.

Burada Sayın Cumhurbaşkanımızın du hadisesinin gerçekleşmesinden sonraki yapmış olduğu açıklamayı son derece önemsiyoruz. Üretim deseni dikkate alınarak görülen zarar nispetinde üreticinin maliyetlerinin karşılanacağı konusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın bir açıklaması vardı. Bakanlığımız bu konuda çalışma yapıyor, bunun da bir an önce sonuçlandırılıp üreticinin hesaplarına gördüğü zarar nispetinde bu maliyet oranındaki tutarların aktarılmasını da talep ediyoruz.

Burada özellikle üreticilerin rahatlaması adına iki tane temel konunun dikkate alınarak kolaylıklar sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bir, üreticinin geçimini ve yaşamsal ihtiyaçlarını sağlayacak nakdin sağlanması; iki, borçlarının ertelenmesi ve bunların yanında da üreticilerimizin mevcut olan zarar görmüş alanlarının rehabilitasyonunu sağlayacak imkânlarla kavuşturulması çünkü bu alanlarda meydana gelen tahribatın rehabilite edilerek giderilmesi gerekiyor ki önümüzdeki dönemlerde bu alanlardan ürün alınabilsin ve üreticimiz geçimini temin edebilsin.

Ben bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi partilerimizin duyarlılığı ve siz değerli milletvekillerimiz duyarlılığı sebebiyle sizlere teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

Evet, Düzce Ticaret Borsası Başkanımız buradaydı sanırsam.

Evet Başkanım, buyurun.

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Sayın Valime, değerli milletvekili misafirlerimize, özellikle eski Bakanım Sayın Bülent Bey'e de hoş geldiniz diyorum.

Biz de odamız adına yaptığımız Düzce ilimizdeki çalışmamızda gördük ki en büyük hasarımız Yığılca ilçesinde. Yığılca ilçemizin 39 köyünün 39'unda da hasar vardır, ortalama yüzde 70 civarında verim düşmüştür. 2'nci sırayı Gölyaka ilçesi almaktadır. Gölyaka ilçesinde 16 köyümüzde hasar vardır, ortalama 16 köyümüzde de verim yüzde 50 civarında eksilmiştir. Onun dışında, il müdürümüz her ne kadar "Akçakoca iyi." demişse de Akçakoca'mızın da köy sayısı çoktur, 46 köyümüzün 7-8 tanesinde hasar vardır, diğerlerinde hasar yoktur.

Yalnız, ben şunu anlamak istiyorum: Bu Komisyon toplantısının başında yazan bir yazıda "Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla" diyor. Şimdi, bizim üreticilerimizden "Acaba TARSİM'de sigorta ettirmeyen çiftçilerimiz de bu hasardan faydalanabilecek mi?" diye sorular geliyor devamlı tarafımıza, bununla ilgili bir cevap veremiyoruz.

Bir de TARSİM sigortası yüzde 100 hasar olan yerlere ödeme yapıyor ancak yüzde 99 olanları sezona, ürünün hasat dönemine bırakıyor, bu konuda da bir bilgi almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, Hükümetimizin, Cumhurbaşkanımızın açıklamasında TARSİM kapsamı dışında olan yerlerle ilgili, 12 Mayıs kadar olan üreticinin katlanmış olduğu zararların hasar oranında karşılanacağına ilişkin bir beyanı oldu, bu konuda Bakanlığımız çalışıyor. Ama TARSİM'in konusu sanırım biraz daha teknik bir konu, yüzde 100 hasarlarda sıkıntı yok, zaten yüzde 100 ise... Ama "Yüzde 100'ün altında olan yerlerde biraz gecikmeli olarak hasarın boyutunu tam tespit etmek için ürün dönemi bekleniyor." gibi bir şey var ama belki bu konuyu...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Başkanım, şöyle bir şey var: Başkanım doğru söylüyor. Mesela, yüzde 80 veya yüzde 95 hasarlı yerlerde üretimin devam edebilmesi için çiftçinin zararlarının, üretim maliyetlerinin bir kısmının belki önceden TARSİM tarafından... Mesela yüzde 80 zarar görmüşse yüzde 30'unun ödenmesi gibi...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Doğru.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Yani bunun üzerinde çalışılır ve TARSİM bunu bu kararla yapabilir. Biz bunu öneri olarak sunalım TARSİM'e.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Mesela TARSİM'e hızlı öneri getirilebilir yani yüzde 30'un altı, yüzde 50'nin altında mesela bir...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - En azından belli bir kısmını öder, gerisini maliyet şeyi çıktıktan sonra öder.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Kesinlikle.

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Estağfurullah.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Yani oradan fazlasını ödeyeceği zaman keser.

Yani bir de şehre olan ekonomik etkileri tabii ki önemli.

Ticaret ve Sanayi Odası Başkanımız, burada herhâlde.

Başkanım, buyurun.

DÜZCE TİCARET VE SANAYİ ODASI BAŞKANI ERDOĞAN BIYIK - Sayın Valim, sayın milletvekillerim, Sayın Bakanım; Sakarya Başkanımızın bahsettiği gibi, üretimde olan aksaklıkların ve dondan zarar gören çiftçilerin ekonomiye tabii ki çok büyük katkısı var. Niye? Köylü üreticimiz şöyle bir hesap yapıyor: "Fındığı toparım, çocuğuma düğün yaparım; fındığı toparım, evin üstüne bir kat atarım; fındığı toparım, çoluk çocuğa, üniversitedeki çocuğuma destek olurum." diye. Bunun da Düzce içinde, Düzce esnafına yansması çok büyük çünkü Düzce'de çok büyük bir fındık potansiyeli var. Biz de ticari olarak Düzce esnafına yansmasının özellikle bu sene üretimle alakalı bu destekler de verilmezse ekonomiye daha büyük bir yara açacağına inanıyoruz.

Düşüncelerimiz bu yöndedir.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Ben de bir soru sorayım. Şimdi Ticaret Odası Başkanımıza sorayım: Bir çalışma yaptınız mı? Mesela fındığın Düzce'nin ekonomisindeki oranı ne kadar? Mesela kayısı Malatya'da yüzde 100 etkiliyor ama Düzce'de fındık yüzde 100 etkilemez, başka ürünler de var, öyle görünüyor. Siz bu anlamda kent ekonomisinin zararının ne kadar olduğuna dair böyle bir çalışma yaptınız mı?

DÜZCE TİCARET VE SANAYİ ODASI BAŞKANI ERDOĞAN BIYIK - Sayın Bakanım, anlamlı bir çalışma yapmadık açıkçası ama şu var: Arazilerin yaklaşık yüzde 75'i fındık ve üretimin de yüzde 75'i fındık gibi görünüyor, öyle değil mi Başkanım?

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Şimdi, Bakanım, onu ben şöyle açıklayayım: Tarımdaki payı, fındık değerinin fındık ekonomisine katkısı yüzde 90'ları bulur ekonomik değer olarak. Sadece tarım ürünleri kısmında yalnız; tabii, sanayiye dâhil etmiyoruz.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Mesela, tarıma dayalı sanayi var, orada çalışan işçiler var, onun yan sanayisi var paketleme gibi, ambalaj sanayisi gibi. Tabii, bunu -dediğiniz gibi- anlamlı bir çalışma yapıp, ciddi bir çalışma yapıp öyle ortaya koymak lazım. Bir de fındık tabii yüzde 100 yanmadığı için Düzce'de belli kesimlerde yine var.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Üniversitemizden katılan var mı acaba?

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Bakanım, Düzce ilinin zararı yüzde 50 efendim.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Yüzde 50 işte yani demek ki yüzde 50 bir etkisi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Geçen yıl mesela rakam neydi, fındıktaki cironuz neydi?

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - Geçen sene 95.500 ton.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, Niğde'de mesela 200 milyonluk...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Yok, Malatya dedi onu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yok, Niğde Ticaret Odası verdi ya. "Bizim Niğde'de 200 milyon dolarlık zararımız var." dedi.

Şimdi, Düzce'nin, Sakarya'nın ve Bolu'nun ekonomisinde bu don zararının maliyetini hiç hesaplayabildiniz mi? Şimdiden soruyorum, özellikle farklı farklı buradan gelen temsilcilere de hem Ziraat Odası temsilcilerimize hem Borsa Odasına hem de Sanayi Odasına soruyorum. Burada maliyet sorun.

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Efendim, ben Düzce ili olarak cevap verebilirim ona, Düzce ilinin fındık zararına cevap verebilirim. Bizim Düzce ilimizin çok yoğun ürün olduğu zaman 110 bin ton ürün kapasitesi var. "Yüzde 50 eksik." diyoruz bu sene. 55 bin ton fındık...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bunların ekonomik değeri ne geçen yıla göre?

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Şimdi, bir de fındığın fiyatı geçen sene 130 liradan başladı, şu an 200 lira yani 200 lira düşünürsek 55 bin ton fındığı 11 milyar TL yapar.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Geçen seneki parasal anlamda açığını kapatıyor ama tonaj olarak düşüyor.

Teşekkür ederim Başkanım, sağ olun.

HÜSEYİN ÖZHAN (Adıyaman) - Düzce'nin tarımsal girdi rakamı ne kadar?

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Geçen yılın tutarı kadar bu yıl kayıp var efendim maddi değer olarak da bakarsak, enflasyonu göz önüne alırsak.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ne kadar bizim fındık üretimimiz ton olarak Sayın Müdürüm?

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - 95.500 ton.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Yani 100 bin tonluk bir şey var, oradan az çok...

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - Geçen sene var yılımızdı.

BOLU İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ZEKERİYA AR - Geçen sene bereketli bir yıldır.

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - Evet, geçen sene var yılımızdı.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - 70-75 bin tonluk, bu sene belki...

DÜZCE İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ ESRA UZUN - Birazcık daha düşebilir. Geçen sene kuraklıktan da etkilendi fındık ağaçlarımız, bu sene biraz döküm azdı. Yani genel olarak döküm az, bir de üstüne don olunca biraz rekoltemiz düşecek tabii ama bizim bireysel hasar ve tespitlerinden çıkardığımız yüzde 23'lük bir don hasarı. Geçen sene var yılı, bu sene birazcık daha az olmasından kaynaklı bir azalmanın dışındaki don zararından bahsediyorum, yüzde 23 civarı.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Biraz tabii, konu tartışılabilir bir konu yani akademik bir çalışmaya da ihtiyaç duyulabilir daha detaylı analizler için.

Evet, Ziraat Odası Başkanlarımızdan söz isteyen varsa verelim, tek tek isim vermek yerine, Düzce'den, Bolu'dan ve Sakarya'dan gelenler de olur. Az çok konumuz ortak olduğu için söz sırasına gerek yok bu saatten sonra. Belediye Başkanlarımıza da -Belediye Başkan Yardımcımız da burada herhâlde- en son kapanışta değerlendirmede söz verilir.

Buyurun.

CUMAYERİ ZİRAAT ODASI BAŞKANI İHSAN KELEŞ - Efendim, ilimize hoş geldiniz Komisyon üyeleri olarak.

İlçemizin yüzde 96 civarında üretim alanı vardır fındık üzerine. "Orta kesim" dediğimiz alanlarda dondan etkilenen 3 tane köyümüz vardır "yüksek kesim" diye tabir ettiğimiz. Bunlarda da yüzde 60, yüzde 70'e varan TARSİM raporlarına göre hasar tespitleri yapılmıştır. Diğer alanlarda da İlçe Tarım Müdürlüğüyle müştereken çalışma yapmıştık. Bu yapmış olduğumuz çalışmalarda diğer köylerimizde de yine yüzde 15, yüzde 20 civarında dondan etkilenen alanlar vardır, mevcuttur. Bu alanlarda üretim yapanların -Şener Başkanımızın da ifade ettiği gibi- orada etkilenen üreticilerimizin maddi olarak kayıpları bir yılla sınırlandırılmamalı. Bu dondan etkilenen arazilerdeki dallar yaşlı, seksen beş, yüz yıla dayalı bir ömrü vardır. Dolayısıyla buradaki verime endeksli ileriki vadede üretim anlamında kayıplar olacağı göz önünde bulundurularak Hükümetimizin de, Sayın Cumhurbaşkanımızın da TARSİM alanı olsun veya TARSİM'e kayıtlı olmayan alanlarda da üretimi destekleme anlamında üreticileri bu yönde destekleyecekleri ifadeleri basında yer almıştı. Biz bu konularda sizin aracılığıyla Cumhurbaşkanımızdan bu yöreye mahsus veya dondan etkilenen alanlardaki -TARSİM sigortası olsun olmasın, ilçe tarım müdürlüklerinde bu kayıtlar mevcuttur- üreticileri destekleme yönünde bir çalışma yapılmasını talep ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

İlimize tekrar hoş geldiniz diyorum.

Duyarlılığınız için çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Sağ olasın Başkanım.

Buyurun Başkanım.

GÜMÜŞOVA ZİRAAT ODASI BAŞKANI MAFİL TAVLI - Osmanlı'nın Düzce'ye takmış olduğu bir isim var: "Ahali-yi Sadıka, Sefine-i Nuh." ismini vermiştir Düzce'ye.

Bu güzel şehrimize hepiniz hoş geldiniz.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Hoş bulduk, sağ olun.

Ne demek, onu da bir açıklarsanız...

GÜMÜŞOVA ZİRAAT ODASI BAŞKANI MAFİL TAVLI - "Ahali-yi Sadıka" demek devletine sadık yer, "Sefine-i Nuh" demek de Nuh'un gemisi gibi ne ararsan bulursun yani Türkiye'nin 81 ilinden bütün etnik yapılarından, her çeşit insanın kardeşçe yaşadığı bir şehir demektir.

Şimdi, burada ben bir başka gerçeği yani dondan ziyade bazı gerçekleri konuşmak istiyorum. Bir: Düzce'deki -benim ilimle ilgili söylüyorum- bütün veriler yanlış, sebebini de açıklayacağım. Benim Yeşilyayla köyüm var, 1964'te tapu verilmiş, 1964'te verilen tapu 2-3 tane miras değiştirmiş, 3-4 tane el değiştirmiş, 2010 yılında Orman İdaresi gelmiş "Burası orman alanı içinde." deyip vatandaşın tapularını iptal etmiş. Bunların hiçbirisi ÇKS'den yararlanamıyor, bir köyde 94 tane var.

Yine, buna benzer, ovada insanlar yeterince destek alamadığı gibi, 3-4 kuşaktan beri miras problemi çözülemediği için onların da hiçbirinde kayıt yok. Benim bir köyümde ziraat odama kayıtlı 150 üye var ama 8 köyün tamamını topladığım zaman 300 adam yok yani burada da il tarım müdürlüklerimiz veriler üstünden gittiği için mükemmel bir yanlışlık var. Peki, bunun için ne olması lazım? Maalesef, azimkâr, çalışkan ziraat mühendislerimiz masa başında ÇKS belgesi doldurmaktan veya belli istatistik raporlarını tutmaktan dışarı çıkamıyorlar, âdeta mesleklerini unuttular. Bu arkadaşlarımızın mutlaka mesleklerini en iyi şekilde icra etmeleri gerekir.

Yine, fındıkta don... Biz her sene bu donları mı tartışacağız, bunu mu yapacağız? Peki, bununla ilgili önümüzdeki sene veya on yıl sonraki donlarla ilgili hangi tedbirleri alacağız, bu konuda bir çalışmamız var mı? Yok. Giresun Fındık Araştırma Enstitüsü "Türk fındığı" dediğimiz "corylus colurna" fındığının üstüne Giresun'da geliştirilen "Okay 28" adını verdikleri bir fındık çeşidi var. Bu fındık çeşidi bizim fındığımıza göre en az yirmi gün, yirmi beş gün daha geç açıyor, geç verim yapıyor ve dondan etkilenmiyor. Biz ileriye dönük bu tür konuların yaygınlaştırılması konusunda ama il müdürlüğümüz ama Bakanlık olarak ne işlem yapıyoruz? Bunu yaptığımız zaman fındıkta üretim maliyetini yüzde 40 aşağı düşürmüş olacağız. Yani buna benzer ister hayvancılığı yatıralım, neyi yatırırsak yatıralım alabildiğine geriden gidiyoruz. Bizi çok samimi şekilde... Burada beş dakikada, on dakikada diğer arkadaşlarımızın konuşmalarının önüne geçmek istemiyorum. Buna benzer bir sürü sorununuz var.

TARSİM, TARSİM... Bu kadar üreticinin olduğu yerde kaç kişi TARSİM'e gidip de üye oluyor? Niçin vatandaş TARSİM'i yaptırmıyor? Müdüre soruyorum: 150 bin liralık bir ineğin sigorta değeri ne sizde Sayın Müdürüm?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - 4.500 TL civarında geniş kapsamlı.

GÜMÜŞOVA ZİRAAT ODASI BAŞKANI MAFİL TAVLI - 4.500 lira devletten alıyorsun, 9 bin lira. Peki, 100 hayvanda ölüm oranı ne? Yani bu da 4.500 lira geçen seneki rakamlar yani bu kadar yüksek bazda sigorta yaptığınız müddetçe millet TARSİM'den kaçıyor. Bu milletin niçin yüzde 80'i, yüzde 90'ı TARSİM yapmıyor, lütfen bunları masaya yatıralım.

Bana bu fırsatı verdiğiniz için hepinize teşekkür ediyorum. Bire bir de sizinle konuşmak isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Eyvallah, sağ olası Başkanım.

Evet, Ziraat Odası Başkanlarımızdan devam ediyoruz.

AKÇAKOCA ZİRAAT ODASI BAŞKANI KADİR MUTİOĞLU - Hepinize saygılarımı sunuyorum.

Çiftçilerimizden TARSİM'i olmayıp da ÇKS'si olan vatandaşlarımız devletimizden ciddi destek beklemektedir. Akyazı Başkanımız da bahsetmişti, Ziraat Bankası borçlarının faizsiz ötelenmesiyle alakalı. Ayrıyeten, tarım kredi borçlarının da faizsiz ötelenmesiyle alakalı eklemek istiyordum.

Konudan bağımsız, Toprak Mahsulleri Ofisinin fındık alımlarında fındığımızı aldığı zaman peşin ödemesiyle alakalı çalışma yapmasını rica ediyorum. Kırk beş günde ödeme yöntemi bizi zor duruma sokuyor ve tüccarların önüne itekliyor, bu konuyla alakalı çalışma yapılmasını rica ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Evet, başka Ziraat Odası Başkanı...

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Sayın Komisyon Başkanım, az önce hazırlığımızı yapmıştık ama dosyamızı getirmeyi unuttuk.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Estağfurullah, buyurun.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Bir anda da ismim anılınca...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Sonradan burada sunum yapan Ticaret Odamız, Borsa Odamız, Ziraat Odamız hazırlayacakları ve yönetim kurullarından da geçirdikleri dosyaları bize gönderirlerse tarihli olarak, biz onu Komisyon raporuna ekleriz.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Size dosyamızı ulaştıracamız da bir anda önümüzde bir dosyamız olmayınca ne söyleyeceğimizi şaşırdık.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Buyurun.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Genelde "kredi ötelemesi" diyoruz ya, kredi çekenler bankalardan şey, banka zorunlu tutuyor TARSİM yapılması için yani TARSİM yapılmadan kredi ödemiyor.

Bu arada gezdiğimiz şehirlerde, yaptığımız incelemelerde şunu gördük: Ya, çiftçi bu TARSİM'i yapıyor, yapmıyor değil ama TARSİM yapan üreticimiz donu bekliyor. "Ya, don olmadı, ben geçen yıl, üretim yılında TARSİM'i yaptım ama don olmadı, ben ne yapayım?" diyor. Don olmadı, daha iyi diyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Don teminatı almıyor yani.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Yani şöyle bir şey Başkanım: "Donun olmasını bekledim, TARSİM yaptım ya, ben bu sene TARSİM'i yapmayacağım." diyor.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Zaten sigortanın mantığı risk gerçekleşsin değildir, tam tersi "Ben sigorta yaptım ama inşallah bu risk gerçekleşmez." budur yani serveti korumaktır. Gelir sigortaları da var dünyada ama esas derdimiz bizim, olmasın yani TARSİM yaptırılmalı olmasın, mantığı odur.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Başkanım "Ben yaptım olmadı, param boşuna gitti." diyor. E, olmasın diyorum, daha güzel.

Burada Sayın Başkanım, şöyle bir şey yapabiliriz: Şimdi, devletimiz gelir desteğiyle ilgili bir destek sunuyor, biraz daha buradaki üreticimizi zorlasak mı diyorum çünkü -Mafil Başkanın dediği gibi- her yıl sürekli aynı konuyu konuşuyoruz. Her yıl don zararı, don zararı, don zararı... Toplanıyoruz, ediyoruz, gidiyoruz. Burada genelde TARSİM'in teminatlarının yüzde 70'i devlet tarafından karşılanıyor zaten ama çiftçimize ulaşamıyoruz. Burada bizim haftada bir akşam köy ziyaretlerimiz var TARSİM'i anlatmak için, TARSİM'i anlatıyoruz, teşvik ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Sağ olun Başkanım.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Şeyi anlatmaya çalışıyorum Sayın Başkanım...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Yani şunu mu diyorsunuz? Ben bir soruyu sormuş olayım, açabilirsek...

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Buyurun.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Yani bu TARSİM'i esasında, bir şekilde, en azından belli oranda zorunlu hâle...

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Yani zorunlu hâle şöyle getirmemiz gerekiyor çünkü dediğim gibi her yıl bu sorunu yaşayacağız, her yıl siz de geleceksiniz, biz de genelde bütün Düzce ovasının dağlarını gezdik. Bizim için de maliyet, çiftçi için de maliyet, sizin için de bir maliyet. Burada, dediğim gibi, gerçekten TARSİM aslında cazip, yüzde 70 devlet tarafından karşılanan bir sigorta poliçemiz. Belki alan bazlı gelir desteğinin içine bunu koyabiliriz. Dediğim gibi, burada Tarım Bakanlığı bu zorunlu... Mesela, genelde şu 400 rakımın üstüne şöyle bir uygulama yapabiliriz. 400 rakımın üstüne, alan bazlı gelir desteğinde yani "Bu TARSİM'i yaptırmazsanız destek olarak ödenmez." diye, böyle bir şart koşulabilir. Bazı mekanizmalar devreye sokulabilir.

İkincisi: Bu arada don hasarı gören üreticilerimiz var bizim. Yine, genelde yüzde 20, yüzde 50 ya da bir ürün elde edecekler yıl içinde, burada da Toprak Mahsulleri Ofisi ürün alırken bu don hasarı gören çiftçilerimize daha öncelik sağlayabilir, fiyatlarına daha yardımcı olabilir, randımanlarına daha yardımcı olabilir, bunun gibi şeyler. Şimdilik ben arkadaşlarımızın hakkını da yemeyeyim. Genelde bazı...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Konu anlaşıldı, konu önemli bir konu.

DÜZCE ZİRAAT ODASI BAŞKANI MURAT AY - Konu genelde TARSİM. Her yıl bunu konuşmamak için bu TARSİM olayının mutlaka 400 rakımın üstündeki alanlarda ön plana çıkması gerekiyor.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Anlaşıldı Başkanım.

Çok teşekkür ediyorum.

Evet, Ziraat Odası Başkanlarımızdan başka yoksa... Onun dışında belediye başkanlarımız var bölgeden gelmiş, onlara söz verelim çünkü sona doğru gidiyoruz. Genelde siyasi partilerimizi ve belediyelerimizi değerlendirme yapsın diye sona doğru bırakalım istiyorum.

Evet, buyurun.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Öncelikle hoş geldiniz

Şimdi, TARSİM'le alakalı kısımda herhâlde bir sıkıntı yok, zannediyorum tarım sigortası olanların ödemesi yapılıyor. Biz burada TARSİM olmayanları konuşuyoruz, herhâlde onu konuşuyoruz. Burada yalnız şöyle bir adaletsizlik olacak gibi görünüyor: Yani biz bir taraftan tarım sigortalarının yapılmasını teşvik noktasında bir çalışma yapıyoruz, bir taraftan da TARSİM'i olmayan çiftçilere eğer TARSİM'in verdiği gibi bir devlet katkısı sağlanırsa ilerde TARSİM yapan kimseyi bulamayız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Onunla ilgili de rakam verebilirsiniz...

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Oranlarını bilmiyorum, sadece ben görüş olarak...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Yani vergi affındaki konu gibi diyorsunuz.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Yani olabilir, bilmiyorum, konuyu bilmediğim için söylüyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Bu tabii şöyle ama: Bu yaşanan konu biraz böyle hani istatistiksel olarak olmayan ve tarihte çok nadir görülen bir şey. TARSİM'in hâlihazırda durumunun da etkisi var. Hani burada bir devlet politikası, yani binlerce, belki milyonlarca insanı ilgilendiren bir konu olduğu için devlet de buraya kayıtsız kalmıyor.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Mutlaka. Olmasın demiyorum, sakın yanlış anlaşılmasın, olmasın demiyorum ama ikisi de eşit, birbirine denk şekilde olursa yapılmaz.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Başkanım, ikisi aynı değil.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - TARSİM'de eğer siz yüzde 100 don teminatı aldıysanız alanınızın üzerinden, gelirinizin üzerinden priminizi alırsınız ama devletin şu anda taahhüt ettiği destek, şu aşamada sadece "12 Nisana kadar olan giderlerinizi zarar oranında veririm." dedi Cumhurbaşkanımız yani ikisi arasında dağlar kadar fark; birisinde gelir, birisinde maliyetin oranı.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Bilmediğim için sadece. Eşit olursa böyle bir sıkıntı olacağını söylemek istiyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, doğru söylüyorsunuz ama özü bu.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Bir diğeri de ÇKS'si olmayan -biraz önce Mafil Başkanımı herhâlde- yani orman alanı üzerinde, orman arazisi üzerinde fındık veya diğer tarım ürünlerini üreten çiftçilerimizle alakalı. Burada, tabii, bir mülkiyet konusunu konuşmadığımızı göre, bir zararın tazminiyle alakalı bir konu konuştuğumuza göre bence ÇKS'si olmayan çiftçilerimize de bu desteğin sağlanması gerekir. Bu iki konu üzerine dikkat çekmek istiyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Notumuzda var Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Aygün.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Değerli Başkanlarım, şimdi Sayın Başkanım ifade ettiği için biz bunu zaten Komisyon'da da dile getirdik. Burada sorun şu anda ÇKS'li ve ÇKS'siz var, bir de TARSİM... TARSİM yaptırana cezalandıramazsın; o, ekstradan cebinden para vermiş, sigorta yaptırmış ama yaptırmamış olsaydı diğerleri gibi o da mağdur olacaktı. Şimdi, burada mağdur olanlar belli ama TARSİM yaptırının da mağdur olmaması lazım. TARSİM yaptıran arkadaşın da yine o maliyet zararının karşılanması gerekiyor, biz o taraftayız. Bakalım, en sonunda hep beraber göreceğiz. Haklısınız, ÇKS'si olmayan çiftçilerin de buradan unutulmaması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, Belediye Başkanlarımızdan...

Buyurun Başkanım.

GÜMÜŞOVA BELEDİYE BAŞKANI KENAN SÜBEKÇİ - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın milletvekillerim; hepiniz hoş geldiniz öncelikle.

Bizim ilçemizde de 400 rakımı ve üzerindeki köylerimizde ciddi anlamda bir don olayı yaşandı fakat -işte Başkanımın söylediği gibi- TARSİM ve ÇKS belgesi olanlar bu konudan ciddi anlamda yararlanıyor fakat Mafil Başkanımın dediği gibi, şu anda orman arazisi gözüken veya hissedarlığından dolayı ÇKS belgesi alamamış ciddi anlamda hemşehrilerimiz de bulunmakta. Bunlarla ilgili, bundan önce Komisyon ve -işte sayın vekilimin söylediği gibi- siz de düşünmüşsünüz zaten. İlçemizde de bunun şöyle bir ekonomik sıkıntısı oluyor: Bizim ilçemiz tarım ve sanayiyle birlikte paralel yürüyen bir ilçe. Şimdi, tarım ayağımız da bir sekmeye uğradı ve bu da ekonomik ve sosyal olarak da...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Nüfus kaçtı ilçenizin?

GÜMÜŞOVA BELEDİYE BAŞKANI KENAN SÜBEKÇİ - İlçe merkezimizle birlikte 17 bin nüfusa sahibiz.

Ciddi anlamda ekonomik ve sosyal olarak belediyelere de şu anlamda sıkıntı yaratıyor: İşte, ben çiftçiyim, bir anlamda ailesini bununla geçindiren insanlar var ve bu anlamda da bizden maddi ve sosyal olarak hem kaymakamlığımız açısından hem de bizler üzerinden destek bekleyen birçok vatandaşımız gün yüzüne çıkıyor. Burada bizler elimizden gelen desteği olmaya çalışıyoruz ama şimdi sonucun ne olacağını da kimse bilmiyor. Ne kadar destek alacağını, neler olacağını bilmediği için herkes bu konuyla ilgili sizlerden bekleyiş içerisinde, biz de bu konuda bir şey diyemiyoruz, bize de o konuda sıkıntılar geliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Biz de bu talepleri ilettik Sayın Bakanımıza yani toplumun bu konuda beklentisinin kendisinin ifadesiyle de yani çok uzamadan, bu ayın sonu, temmuzun başları gibi ilk ödemenin açıklanacağını söyledi.

Evet, buyurun.

AKÇAKOCA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI NAIM TOP - Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanı ve milletvekilleri; hoş geldiniz.

Akçakoca'mızın 42 tane mevcut köyü var, 400 ve 500 rakım üzerinde 7 tane köyümüz var. Bu 7 tane köyümüzde yüzde 60 ve yüzde 100 oranında fındık tamamen dondan zarar görmüştür. Mevcut olan köylerimizde şu anda fındık görülen yerlerde de kokarca ve külleme oranı çok yüksektir. Bu çok tehlikeli, kokarca ve külleme olayı çok yüksek, bu da büyük bir sıkıntıdır.

İkincisi, üreticilerin mağduriyetinin giderilmesi için banka kredilerinin faizsiz ötelenmeli, ertelenmeli.

Saygılarımla.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Sağ olasin Başkanım.

İl Belediye Başkan Yardımcımız burada diye biliyorum. Başkanım, bir de sizden dinleyelim, sizin gözlemlerinizi ya da çiftçiler için yaptığınız çalışmalar...

DÜZCE BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI OKAN KALTU - Sayın Bakanım, Sayın Valim, sayın milletvekillerim; hoş geldiniz şehrimize. İlk önce Sayın Belediye Başkanımız Doktor Faruk Özlü'nün selamlarını iletayım, bir programı olduğu için şehir dışındaydı; selamları var sizlere, tekrar şehrimize hoş geldiniz.

Tabii, Tarım Düzce'nin en büyük girdilerinden biri sanayiyle beraber. Böyle afetlerde de en büyük zararı merkez olarak biz görüyoruz. Yığılca ilçesi şu anda en büyük zararı gören ilçelerimizden biri. Tabii, çiftçilerimiz ilk önce paralarını merkezlerinde harcıyor, ondan sonra ile geliyor, ilde para harcıyor dolayısıyla da bu döngüde bir aksaklık oluşmaya başlıyor. Önemli olan - Allah'tan gelene boynumuz kıldan ince ama- bundan sonra afetlerde ödemeler konusunda çiftçilerimize kolaylık sağlayabilir miyiz veya ilk ürünlerin ödemelerini peşin yapabilir miyiz? Bunlar konusunda bize de gelen talepler hep bu konuda olduğu için bunu arz etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

Evet, başka üretici ya da herhangi bir konuda söz almak isteyen...

Buyurun efendim.

ÇİFTÇİ OSMAN İLHAN - Sayın Başkanım, ben Osman İlhan, Aydınpınar köyü. TARSİM'le ilgili TARSİM Başkanımıza soru soracağım ben.

Hisseli yerimiz var, 40 dönümlük bir yerimiz var, geçen sene TARSİM yaptırdık. "Kişinin beyanına göre." dediler, kişinin beyanına göre ben TARSİM'i yaptırdım ve geldiler -biraz hasarımız vardı- TARSİM'ciler geldiler. O 40 dönüm yerdeki, benim - atıyorum- bir kısmı doğusunda... Dediler ki: "Senin yerin bura değil, batısındaki bir yer." ta aşağı ki köşeyi gösteriyorlar. "Hayır, benim beyanım burası, beyanına göre." dedim. Dediler ki: "Burası senin." ama orada hasar yok, burada var. Ben bu sene TARSİM yaptırmadım, acaba bu ne oluyor? Hem "Kişinin beyanına göre." diyorlar, kişinin beyanını TARSİM'ciler şey yapmadı, bunu sormak istedim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Sizin beyanınız ada parseldeki yerinizle uyumlu mu?

ÇİFTÇİ OSMAN İLHAN - Aynı tapunun içinde, tek tapu. Kendi tarlamız ve 5 kardeşiz, 40 dönümü böldük. "Benim beyanım benim hisseme göre mi?" diye sorduk.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - İtirazda bulundunuz mu?

ÇİFTÇİ OSMAN İLHAN - İtirazda bulunmadım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, TARSİM Müdürümüz isterseniz konuya bir açıklık getirsin.

Evet, Müdürüm, konuyla ilgili bir izahat yaparsanız.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Şimdi, bahsettiğimiz konu özel bir konu, ilk önce incelenmesi gerekiyor ama mevcut uygulamayı ben anlatayım. Üreticimizin numarasını alırsız, tekrar cevap veririz incelediğimiz zaman.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - İyi olur, bir bakarsanız.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Ama şu var: TARSİM'de biz sigortalı parselin tapudan gelen, ÇKS'den ve tapudan gelen veriye göre o parselde gidiyoruz. Eğer ÇKS'den gelen veri ile üreticinin gösterdiği yerle farklıysa ödeme alamaz çünkü farklı parsel oluyor, farklı ada parselde olduğu için. Muhtemelen öyle bir durum var. Kardeşler arasında rızai taksim oluyor ama sigortalattığı yer çok farklı bir yerde, oraya gitmemiz gerekiyor çünkü uydudan takip ettiğimiz için.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, yani, bu özel bir olay gibi ama incelenmesi gerekiyor. Yine de şöyle bakmak lazım: Bu gibi özel durumların çokluğu burada bir problemin olduğunu gösterebilir, buna yönelik de bir uygulama geliştirmek gerekir.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Tabii, tabii.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Peki, teşekkür ediyorum Osman Ağabey.

Evet, buyurun Başkanım.

SEBEN ZİRAAT ODASI BAŞKANI FEHMİ ÇINAR - Sayın Komisyon, hepinize saygılarımı sunarım.

TARSİM'de şu sıkıntı var: Bir parçada 50 ağaç var, ağacın biri 100 kilo veriyor, biri 50 kilo veriyor; don zayıyatında gelen arkadaş da geldiği zaman "Bu ağaç 50 kilo veriyor, öbür ağaç 100 kilo; niye bunu saymadın?" diyor. Bu konuda sıkıntı çıkıyorlar TARSİM'den gelen arkadaşlar, onun için vatandaş TARSİM yaptırmıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, anladım.

Buyurun.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Şimdi, muhtemelen yaş farkı, ağaç yaş farkı olduğu için verimler farklı olabilir, bu durumda ortalamasını yazması gerekir ama yine bakalım, inceleyelim, spesifik bir konu yani nedir, ne değildir ama uygulama üreticinin beyanına göre.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - TARSİM konusunda sanki çokça konu var yani üzerinde çalışılması gereken ve toplumun da hani toplum için "TARSİM" deyince "Ben sigorta yaptırdım." diyor fakat don sigortası teminatını almadı, dolu teminatı gibi detaylar var. Bunların biraz böyle üzerinde çalışmak lazım, belki paketler yapmak lazım yani tek paket gibi. Buna çalışın, Komisyonumuz da bu konuda çalışacak.

Buyurun.

GÖLYAKA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI AHMET AYGÜN - Sayın Başkanım, Sayın Valim, Sayın Bakanım, değerli üyeler; çevremizden bize gelen en büyük şikâyet TARSİM'le ilgili. TARSİM'le ilgili temel şikâyet şu: TARSİM sigortaladığı yeri, örnek anlatalım, bir kişinin bahçesinde 500 adet ocak var, ocak başına 5 kilogram fındık alacağı öngörülmüş yani bu fındık bahçesinde 2.500 kilogram fındık alınması değerlendiriliyor; hâliyle bunun fiyatı belli, işte 125 liradan sigortalamış ama bahçeye sigorta yaptığında gidip eksper yapmamış, tespit yapmamış, zaiyat oluşmuş; bahçeye geliyor, ocaktaki fındık dalını sayıyor, ocaktaki fındığı sayıyor "Bu ocaktan 5 kilo fındık alamazsın." diyor, "Bu ocaktan sen 1 kilo 700 gram fındık alırsın." diyor. "Bahçende 500 ocağın olması mümkün değil." diyor, ocağı saymamış, ocak sayısını düşürüyor, her türlü şeyi yapıyor; en nihayetinde TARSİM kişinin 2.500 kiloluk fındığını 1.100 kilo yazıyor. "Yüzde 20 muafiyet var." diyor, onu da düşüyor, 220 kilogram da oradan düşüyor. "Yüzde 93 zaiyat veriyor." diyor, "Zaiyatını ekim ayında alacaksın." diyor, dosyayı kapatmıyor, insanlar TARSİM'den parasını alamıyor, parası pul oluyor, insanları TARSİM'den TARSİM'in kendisi soğutuyor, biz vatandaş suçluyoruz. Hayır, vatandaş masum, vatandaşa devlet bu konuda kol kanat germeli, TARSİM yeniden dizayn edilmeli. TARSİM'in sahaya gelen teknik personeli fındık ürününden anlamıyor çünkü aynı anda çok fazla alan zaiyat gördüğü için diğer alanlardan personeller çekiliyor, fındığın tespitini yapmakla ilgili yetkin olmayan kişiler eksperlik yapıyor. Bir sürü problem var TARSİM'le ilgili. En büyük problem bu bölgede, bu zaiyat döneminde büyük bir problem yaşandı. Özellikle 600-7000 rakımlı yerler, keşke köylere gidebilseydik...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Köyden geliyoruz şu anda.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Köyden geliyoruz, Tavak'tan geliyoruz.

GÖLYAKA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI AHMET AYGÜN - Muazzam bir problem var.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, teşekkür ediyoruz.

Konunun TARSİM boyutunu artık hepimiz kanıksadık yani "TARSİM" deyince biz de artık yeteri kadar bilgi sahibi olduk.

Evet, buyurun.

DÜZCE DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR MÜDÜRÜ MEVLÜT ŞANLI ŞİMŞEK - Sayın Valim, Sayın Başkanım, sayın vekillerim; öncelikle şelaleleriyle, gölleriyle, yaylalarıyla doğal güzelliği olan ilimize hoş geldiniz diyorum.

Ahmet Başkanımın konusuyla ilgili ben de söz almak istedim, ben kurum müdürü olarak değil de bir çiftçi olarak söz almak istiyorum. Ben de Tavak köyünün hemen ilerisinde Altınpınar köyde kayıtlıyım ve fındık tarlam var, yaklaşık 3 ton fındık üretimi yapıyoruz. Bu sene ben TARSİM yaptırdım, Ziraat Bankasında TARSİM yaptırdım, dekar başına 4 kilogram olarak sigorta yapıldı. Don olayından sonra başvuruyu yaptım, eksper geldi, akabinde bana bir mesaj geldi "Poliçede zeyilname yaptık, sizin ürün 2,6; 2,3'e düştü." dediler ve akabinde hızlı bir şekilde...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ağaç başına mı?

DÜZCE DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR MÜDÜRÜ MEVLÜT ŞANLI ŞİMŞEK - Dekar başına. Dekar başına 4 kilo olan verim 2,3'e düştü ve bana ödenecek rakam yüzde 50 oranında kesinti yapılarak ödendi.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Bu 4 kiloyu anlamadım. 1 dekardan 4 kilo fındık mı olur? Yani "Bir ocak." dediğiniz şey ağaç.

DÜZCE DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR MÜDÜRÜ MEVLÜT ŞANLI ŞİMŞEK - Evet. Don olayı yüzde yüz, tamamen bütün tarla simsiyah. 4 kilogramdan 2,6'ya düştü, bazı yerlerde 2,13'e düştü, bana ödenecek prim de yüzde 50 oranında kesintili ödendi ama sigorta yaptırırken ödediğim rakam on birde 1 olarak geri iade edildi. Ben çözüm bulamadım ama şu an mahkeme dava açtım, artık mahkeme kanalıyla hakkımı aramaya çalışıyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, dediğim konu TARSİM konusu çünkü burada anladığım kadarıyla birçok yerde TARSİM oranı bu kadar yüksek değil. Yani, sanki toplam üretimde de TARSİM oranı yüksek.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Başkanım, burada TARSİM oranı çok yüksek değil, düşük burada.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - TARSİM oranı toplam yüzde kaç burada Müdürüm?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Düzce'de yüzde 15.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - O zaman Türkiye ortalaması gibi yani. ÇKS oranı da yüksek TARSİM sigortalıda don/prim oranı da yüksek.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Mesela Malatya'da yüzde 26-27 yaptılar bunlar, burada daha.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Düşük, primlerimiz daha düşük bizim yalnız diğer ürünlere nazaran.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Don şeyi mi?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Don teminatı primleri düşük diğer ürünlere göre. Örnek verebilirim hemen Başkanım. 100 kilo fındık için 277 TL don teminatı sigorta yaptırabiliyor üretici; 0-150 rakımda yani sahil kısmında.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Yani 100 kilo fındık 25 öbekten mi alınıyor, ocaktan mı alınıyor kabaca? 4 kilo olsa 25, 1 dekarı mı oluyor, ne oluyor?

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Yani 3 kilo aldığını düşünseniz, 30 ocaktan...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - O zaman şey, 1 dönümde 350 lira falan.

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Evet, 1 dönümde. 200 kilogram alırsa bu rakam 540 lira gibi bir rakama çıkıyor, üreticinin ödeyeceği...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ya, primlerde sıkıntı yok da sanki öderken böyle ödüyor gibi yapıp "Al sana 100 lira." deyip, 50 verip "50 lira neyine yetmez?" deyip 25 lira verir gibi...

TARSİM SAKARYA BÖLGE MÜDÜRÜ ERHAN KARAKUŞ - Yok, öyle değil, sonuçta kurallar kaidesinde yapıyoruz.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - TARSİM dışında bir konuyu konuşalım, konuştuk yeteri kadar.

Buyurun.

GÖLYAKA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI AHMET AYGÜN - Sigorta yaptırırken biz varlığımıza 2 milyon olarak değer biçiyoruz, arabamızı sigortaladık ama kaza yaptık "Sizin arabanız 2 milyon değilmiş." diyorlar. Onu sigorta yaparken eksperlemeli ve o zaman değerini ölçmeli ve onu...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ama araçlarla ilgili konu zaten sistemde var, araçların modelinden kaynaklı. Bahçede bunu yapamazsanız, şöyle yapamazsınız...

GÖLYAKA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI AHMET AYGÜN - Var Başkanım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ama şöyle: Sizin beyanınız önemli burada. Sizin aracınızın yaşı, şuyu buyu ÇKS'den çekilmesi lazım, o ÇKS bilgisinin öncelikle gerçek veri olması lazım. Orada siz ÇKS'de tarım il müdürlüğü ÇKS'yi yaparken TARSİM oradan çektiği anda en küçük bir şeyi olmaz. Burada esas sorun TARSİM kadar -TARSİM üzerine hep vuruyoruz da-bence tarım kayıt sistemi sağlam olduğu anda sizin hiçbir şey yapmadan oradaki fındığınızın cinsinin ticari değerine kadar veri sistemde olsa, TARSİM onu bir sistemden çektiği anda priminizi verir, hiçbir sıkıntıya gerek olmaz; ana sorun kayıta. Yani bu tartışmalar bitmez.

GÖLYAKA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI AHMET AYGÜN - Millî Emlak yani hazine arazisi olup, icarını ödeyip bahçe sahibi olan ve ÇKS'ye kayıtlı olamayanlar da var.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - O başka bir konu, o konuyu da konuştuk, biliyoruz onu da.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Ecrimisil ve kiralama yapanlar ÇKS'ye kayıt yapıyorlar yani orada bir yanlış bilgilendirme var.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Kayıt meselesi bir mesele, esas mesele...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) - Miras meselesinde de mirasçı olanlara son iki senedir -müdürlerim burada- yapmaları lazım.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Burada hep TARSİM'e yüklendik ama beyana dayalı olarak kayıt aldıkları için acaba biz gerçekten yukarıdan mı beyan ediyoruz, ona da bakmak lazım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - İşte, ben de diyorum ki o olmamalı. Yani, siz şöyle diyebiliyor musunuz, bilmiyorum, araç sigortasında: "Ya, benim aracım 2 milyon ama siz onu 3 yazın." deme şansınız var mı? Yok çünkü ne yapıyor bunu? Sigorta sistemi otomatik olarak bu aracın muayyen takdirini, bedelini koyuyor oraya, öderken de bundan ödüyor. Eğer belli bir rakamın üzerine çıkarsa da perte çıkarıyor. Şimdi, benzer durum olmalı, mesela öyle olmalı ki benim TARSİM'de fındık bahçem zarar mı gördü, perte çıkarabilmeli yani ben sökmeliyim bunu, gerekirse bu bahçeyi yeniden, sıfırdan yapabilmeliyim.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Başkanım, hep ocak başı 5 kilodan bahsediyor, dikkatimi çekti, TARSİM bölge müdürümüz de hep 3 kilodan bahsediyor.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, TARSİM'in işi bu.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - O zaman beyan ederken belki 3 kilo olarak beyan etmek lazım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Şöyle bir mesele var Başkanım. Biz şimdi TARSİM'i şöyle düşünüyoruz ya: TARSİM devletin bir destekleme kurumu değil, TARSİM bugünkü hâliyle bir sigorta şirketi. Sigorta şirketleri de ne yapıyor? Mümkün olduğunca ne kadar az zarar öderse gelirini yüksek tutuyor. Evet, Türkiye Cumhuriyeti devletin zorunlu olarak yaptığı bir sigorta ama ortakları var bunun ve sigorta şirketleri. Devletin burada bir hissesi yok, devlet sadece sigorta hizmeti satın alıyor, diyor ki: "Prim kaç lira?" "10 lira." "5 lirası benim." yani vatandaşın lehine. Onun için, TARSİM sigortasını bir bütün olarak yeniden masaya yatırmak gerekiyor.

CUMAYERİ BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA KOLOĞLU - Burada beyan esası yanlış değil, onu söylemeye çalışıyorum çünkü ben kendim de fındıkçıyım yani ocak başına 1 kilo fındık aldığınız ocaklar da vardır, 7-8 kilo aldığınız fındık ocakları da vardır; bu, bahçenin verimine bağlıdır yani bunu araçlardaki gibi şeye bağlayamayız.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Hayır, işte ben de diyorum ki: Böyle olmamalı. Ben şöyle yapıyorum: Bence, bu ÇKS kaydı yapıldığında takdir değerlendirmesi, ağaç yaşı, her yıl... Sistemde artık bunlar çok basit. Diyelim ki benim kirazım var, on beş yaşından sonra kiraz verimi düşmeye başlar mı? Başlar, yirmi yaşından sonra başlar, benim bir şey dememe gerek yok. Kardeşim, senin ağaçların 22 yaşına geldi, sen "100 kilo." da desen, ben buna inanmam. Ha, sen aksini ispat edersen itiraz mekanizmaları olabilir. Onun için, ÇKS sistemini biz güncellemeden ve güçlendirmeden TARSİM meselesini -ne kadar TARSİM'i döversek dövelim- çözemeyiz yani.

SAKARYA ZİRAAT ODALARI İL KOORDİNASYON KURULU BAŞKANI ALİ ŞENER BAYRAKTAR - Bir konuyu daha arz etmek istiyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Buyurun.

SAKARYA ZİRAAT ODALARI İL KOORDİNASYON KURULU BAŞKANI ALİ ŞENER BAYRAKTAR - Özellikle son dönemde kendi nam ve hesaplarına tarım BAĞ-KUR'lu olarak sosyal güvenlik kapsamında olan üreticilerimizin mevcut sigorta primlerinin yüksekliği sebebiyle sosyal güvenlik şemsiyesinin dışına hızla çıkmaya başladığını tespit ettik. Bu don hadisesinden sonra da ekonomik kayıpları olan üreticilerimiz sosyal güvenlik primlerini ödemekte zaten zorlanıyorlardı, şimdi ödeyemez duruma düşecekler dolayısıyla sosyal güvenlik primlerinin ertelenmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Anlaşıldı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, onu söylüyorsun, bir de şeyi söyleseydin bari, çiftçinin BAĞ-KUR'unun 7200'e düşmesini söyleseydin bari.

SAKARYA ZİRAAT ODALARI İL KOORDİNASYON KURULU BAŞKANI ALİ ŞENER BAYRAKTAR - Konuyla alakalı olmadığı için...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, bak, ne kadar güzel aslında, konuyla alakasız olur mu. Esnaf için 7200 söz verildi, çiftçi için de 7200 olması lazım; sizin burada çiftçi kuruluşu olarak bunu da anlatmanız lazım.

SAKARYA ZİRAAT ODALARI İL KOORDİNASYON KURULU BAŞKANI ALİ ŞENER BAYRAKTAR - Biz talep ediyoruz zaten. Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı da talep ediyor bunu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına iletti ama zirai don sebebiyle zarar gören üreticilerin bu manada...

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Bu bahaneyle bu da kayıtlara girmiş oldu İlhami Ağabey.

Söz isteyen yoksa milletvekillerimize söz vereceğim, en sonunda bölge vekillerimizle devam edeceğiz. Serbest söz alma noktasında siyasi partilerimizin temsilcilerinden söz almak isteyen varsa, burada herkes her şeyi konuşacak yani burada biz hani bazı isimleri söyledik ama onlar konunun önem sırasına göre doğrudan üretici birliği olduğu için.

Var mıdır söz almak isteyen arkadaşlar?

Buyurun Başkanım.

CUMAYERİ ZİRAAT ODASI BAŞKANI İHSAN KELEŞ - İlçemde içme suyu havzası var, baraj göleti yapılmıştır. Bazı yerleşim alanlarında olan, akarsu kenarlarında olan köylerimiz var -Sayın Ercan Vekilim de konuya vakıftır- Esmahanım, Dilaver, Uğurlu köylerimiz var. Buna paralel Cumayeri ilçesine de bağlı köylerimiz var. Bu köylerimizin birçoğu son yağın yağışlardan olumsuz yönde etkilendi, cenazemiz de oldu, basına da yansımıştır, Sayın Valimin de bilgisi var bu konuda.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Başımız sağ olsun.

CUMAYERİ ZİRAAT ODASI BAŞKANI İHSAN KELEŞ - Bu konuyla alakalı olarak, köylerde yerleşim alanları her yerde müsait yerleşim alanı olarak köy mücavir alanları içerisinde değil. Dolayısıyla, burada olumsuz yönde dere yataklarında ikamet eden hane sahipleri aynı köy içerisinde bir başka parsel üzerine ikamet etmek amacıyla konut yapmak zorundalar. Konut yapabilmeleri için de bu sefer mücavir alanlar içerisinde olmadığı için Özel İdare ve Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü veya Bakanlığı tarafından orada olumsuzluklarla karşılaşmaktadır. Bu köylerimize mahsus olmak üzere dere yataklarındaki köylerdeki hane sahiplerinin de talepleri doğrultusunda bu köylerin de köy mücavir alanlarının içerisinde alınabilmesi -fiziki anlamda müsaitse- bunlara elektrik, su hattı çekilmek suretiyle giderilmesini istiyoruz çünkü bazen sorunlarla karşılaşıyoruz. Binasını bir şekilde yapmış insanlarımız ama elektrik, su bağlamaya sıra geldiği zaman burada Çevre Şehircilik ve Özel İdareye takılmış oluyorlar. Bu topluluğu burada bulmuşken bu konuyu da dile getireyim dedim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Valimiz burada, zaten gerekli kendi notunu almıştır o.

CUMAYERİ ZİRAAT ODASI BAŞKANI İHSAN KELEŞ - Teşekkür ederim dinlediğiniz için.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum.

Cüneyt Bey, buyurun.

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Öncelikle, hazıruna geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum. Sonuçta Zirai Don Komisyonu olarak bugün Adapazarı, Bolu, Düzce; 3 vilayeti kapsayan bir toplantılar silsilesine başladık. Çok şükür ki buraya gelene kadar bütün bahçelerini gezdik. Gördüğümüz kadarıyla fındık, üzüm, ceviz, ayva; bu ürünlerde zirai donun etkilerini çok büyük bir ölçüde, bu bölgede gerçekleştiğini gördük, özellikle de fındıkta.

Tabii, Zirai Don Komisyonunun asıl maksadı ve görevi durum tespiti yapmak, sizlerden gelen bilgilerin tamamını iletmek ve bunlardan ön çalışma olarak zaten -Kıymetli Başkanım da açıkladı bunu- bunu bir şekilde ilettik. İnşallah, bundan sonraki süreçte de 2 bölgeye daha gideceğiz. Bu bölgeden aldığımız izlenimleri ve diğer 2 bölgeden aldığımız izlenimlerle beraber bir komisyon raporu sunacağız. Tabii, bu bölgedeki fındıkla ilgili problemin ne boyutta olduğunu gördük. İkinci boyut da TARSİM'le ilgili şikâyetlerin ne kadar yoğun bir şekilde dile getirildiği izleniminde bulunduk, bunları da ileteceğiz. TARSİM'in özellikle düzeltilmesi, bir şekilde revizyona uğratılması artık elzem olmuş durumda. Bir de ÇKS'si olmayan insanlarımızın da muhakkak ÇKS'ye girmesiyle ilgili süreci hızlandırmamız lazım. Burada, yüzde 70'lik bir barem gerçekten büyük bir oran diğer illere baktığımız zaman, o yüzde 30'luk kısmın da sürekli ÇKS'ye girmesiyle ilgili de sürecin tamamlanması gerektiği görülüyor. Bunların da tamamında TARSİM'e üye olarak tamamlanması gerekiyor. Sonuçta -Başkanım açıkladı- bu bir sigorta şirketi, bu şirketin yapmış olduğu faaliyetlerde de sizlerden gelen temennilerin dikkate alınması gerektiği de ön plana, ortaya çıkıyor. Bunların düzenlenmesiyle ilgili raporları inşallah bizler sunacağız diyorum.

Toplantıda izlenimlerini sunan tüm oda başkanlarımıza, tarım il müdürlüklerimize, siyasi partilerimizin temsilcilerini de teşekkür ediyorum. Gerçekten güzel bir sunum oldu. Görüşlerini bildiren arkadaşlara da teşekkür ediyorum. İnşallah toplantımız hayırlara vesile olur diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum Cüneyt Bey.

Sayın Aygün, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Değerli hazırun, bugün sizin bir şekilde izliyoruz, izleme devam edeceğiz ama üzüldüğüm konu şu: Keşke tedbiri daha önceden alsak. Maalesef tedbir almadığımız zaman işte böyle sorunlarla karşı karşıya kalıyoruz. İnşallah, gelecek yıllarda bu zirai don olsun, dolu olsun ve diğer doğal afetlerle ilgili tedbir alalım ve böyle sonuçlarla karşı karşıya kalmayız. Gittiğimiz her bölgede de ve kendi bölgemde de aynı şekilde bu tarım sigortalarından müthiş bir sıkıntı var, sorun var, problem var ve aslında TARSİM yetkilileri kendilerini hep haklı çıkarmak için elinden gelen gayreti gösteriyor ama gerçek öyle değil aslında. Az önce beyefendi "Ben geçen yıl yaptırdım." diyor; artı, hasarı vardı, hasarını alamadı. Biz bunu dile getirdiğimizde özellikle sordum zaten. Tarlaya gelip veya bahçenize gelip poliçeniz varsa ve poliçeyi ödememe konusunda eksperler takla üstüne takla atıyor ve bu da aslında çiftçilerimizi, üreticilerimizi TARSİM'e karşı bir soğumaya götürüyor. Diyor ki: "Kardeşim, ben neden TARSİM yapayım? Yapmış olduğum bu ödeme karşılığında muafiyet, şu, bu bir şeyler istiyorlar." gibi sorunlarla karşı karşıya kalıp onu bezdiriyorlar ve bu konuda Komisyon olarak, Sayın Başkan olmak üzere bütün Komisyon artık hemfikiriz; TARSİM'in yeniden yapılanması gerekiyor. Ben ilk günden beri zaten söylüyorum ve ifade ediyordum. Daha önce de ve dediğim gibi, gelinen noktada bu Komisyonun belki en büyük kazanımı TARSİM'in tekrar yapılandırılması ve Türk çiftçisinin,

üreticisinin sıkıntılarını giderecek, onun sorunlarına siper olacak bir şemsiyeyi oluşturmak için çaba sarf ediyoruz. İşte, önümüzdeki haftalarda da çalıştayda da TARSİM'le ilgili bir çalışma yapılacak. Kısacası, belki en büyük kazanımı o olacak.

Ben, en azından Düzce Tarım İl Müdürümüzü de kutluyorum. ÇKS'de geçen dönem, 27'nci Dönemde bir yapılanma oldu, ÇKS'nin yapısı değişti yani artık arazilerinizi kaydettirebiliyorsunuz ama hâlâ daha yüzde 70'lerde çünkü 24,5 milyon hektar üretim alanımız var, bitkisel üretim; 14-14,5 milyon hektar alan ÇKS'ye kayıtlı yani üçte 1 alan kayıtsız. Şimdi daha yeni bu Düzce'de yüzde 70'lere gelmiş, o da üçte 1'e geliyor. Onun için, sizden istirhamım şu: Artık sorun kalmadı, gidip bir sözleşmeyle işinizi çözebiliyorsunuz. Ama, ben anlayamıyorum, neden beyan esaslıdır? Diyor ki: "ÇKS kaydı istiyor." onu anlamış değilim. "Kardeşim, ben sigorta yaptırmak istiyorum buraya, burayı ben ürettim." bunu demesine rağmen neden hâlâ daha ÇKS'yi zorluyor, onu anlamış değilim arkadaşlar. Onu anlamış değilim diyorum bak çünkü onunla ilgili de çalışma yürüteceğiz. Ben çiftçilerimizin ÇKS'ye kayıtlı, ÇKS'ye kayıtsız, TARSİM'li olarak bütün çiftçilerimizin ödemelerinin yapılması konusunda ve TARSİM yaptıran çiftçilerimizin cezalandırılmaması anlamında -o çiftçi kendinden ekstra ödeme yapmış, sigorta ettirmiş arazisini- onun da yine Bakanlığın bu ödeme kapsamına alınması gerektiğini savunanlardanım. İnşallah, başka hasarlarla karşı karşıya kalmayız.

Hepinize katılımınız için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum ama şunu da son nokta olarak söylüyorum: Keşke oda başkanlarımız bir de mali külfeti çıkarsalardı çünkü çiftçide para yoksa esnafta para yok, hiç kimse de para yok yani hem Düzce ekonomisi hem Sakarya ekonomisi hem Bolu ekonomisi acaba ne kadar büyük etkinin altında kalacak? Bunu da görsek iyi olacak diyor, teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ben teşekkür ediyorum İlhami Vekilim.

Evet, Ejder Bey, buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Çok Kıymetli Valim, Kıymetli Başkanım, Kıymetli Bakanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, oda ve borsalarımızın çok kıymetli temsilcileri, belediye başkanlarımız, tabii, çok kıymetli üreticilerimiz; ben öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biz Başkanım ve heyetimizle birlikte sahadayız. Sahada aldığımız eleştirileri, önerileri, görüşleri ilgili bakanlığımıza paylaşmak üzere bir çalışma yapıyoruz ki ilk paylaşımımızı, ara raporumuzu düzenledik ve Bakanlığımıza verdik. Tabii, şu gözden kaçmamalı: Türkiye'de tarih içerisinde birçok zirai don olayı yaşanmıştır ancak herhâlde Türkiye tarihinde ilk defa doğu bölgelerinden batı bölgelerine, kuzey bölgelerinden güney bölgelerine kadar bütün Türkiye'yi içerisine alan çok ciddi bir don olayıyla karşı karşıya kaldık. Elâzığ'daki hasar neyse bugün Düzce, Bolu ve Adapazarı'ndaki hasar da hemen hemen aynıdır. Bu, tabii, bir beşerin aslında o günkü don olaylarında çaresiz kaldığı günlerdi. Evet, bilimsel olarak eksi 3, eksi 4'lere kadar, belki eksi 6'lara kadar bizim alacağımız tedbirlerle biz bu don olayını biraz minimize edebiliyorduk ama eksi 17'lere çıkan ve on yedi on sekiz saat süren, birkaç gün süren don olaylarından dolayı da birçok ilimizde ciddi hasarlar meydana geldi ve yüce Rabb'imizden niyazımız bir daha böylesi bir afatı yaşatmasın, dileğimiz budur.

Tabii, bunun karşısında da bilim adamlarımızın bundan sonraki süreçlerde bu tür don olaylarında nasıl tedbirler alabiliriz, buna yönelik olarak da belki çalışmaları gerekir. Tabii ki bir diğer çalışmada belki bu tür iklim değişikliklerine karşı farklı ürün desenleriyle veya daha dayanıklı bir çeşitleme yapılabilir, buna yönelik de bir çalışma yapılmalıdır diye düşünüyorum. Burada, diğer tüm illerde olduğu gibi çok önemli konulara değinen birçok arkadaşımız oldu. Tabii, her fikir kıymetli, buradaki her beyan çok kıymetli ve not alınmaktadır. Burada benim dikkatimi çeken bir iki hususu burada ifade etmek istiyorum. Mesela, TARSİM'le ilgili eksper çalışmalarında, ilk çalışmada yüzde 28 oranında tespit edilen hasarın ikinci bir tespitinde yüzde 70'e çıkmış olması. Burada eksperlerimizin çok daha belki kolektif üreticilerimizle çalışmasında fayda var, bunu ifade etmek istiyorum. Bir diğer konu olarak da göç olayı ifade edildi. Gerçekten burada sağlanacak desteklerin önemi vurgulandı ve bu desteklerin sağlanamaması durumunda ciddi anlamda bir göç kaybı yaşanabileceği endişesi dile getirildi. Bu konuda da sanırım Başkanımız ve Komisyon üyelerimiz, bu konuyu, bu konunun ehemmiyetini mutlaka rapor edeceklerdir.

Yine, bir diğer konu da rehabilite edilecek alanlara çok önem vermemiz gerektiği hususu dile getirildi çünkü bu desteklerden yoksun kalındığı takdirde rehabilite edebileceğimiz alanların da sınırlı olacağı görülüyor. Burada tabii ki biz Komisyon olarak maddi anlamda bir şeyler dağıtan bir konumda değiliz ancak bu talepleri inşallah üreticilerimiz adına, emek verenler adına ilgili yerlere ileteceğiz.

Ben bu toplantıyı tertip eden Sayın Valimiz başta olmak üzere, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bir de tabii, Sayın Valimiz bizim Elâzığ'da hem Kovancılar ilçemizde kaymakamlık yapan çok değerli bir bürokratımız, sevdiğimiz bir bürokratımız. Hem Kovancılar'da hem de Elâzığ depreminde çok ciddi anlamda çalışmaları olmuştu. Ben kendisine hassaten teşekkür ediyorum, görevinde de başarılar diliyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Evet, teşekkür ediyorum Ejder Bey.

Buyurun.

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Sayın Başkanım, ben bir şey ilave etmek istiyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Buyurun.

DÜZCE TİCARET BORSASI BAŞKANI NURETTİN KARSLIOĞLU - Sayın Vekilimiz biraz önce "Düzce ilinin yıllık ton zararındaki yıllık değeri çıkarılsa iyi olur." dedi, ben aslında onu yuvarlak olarak söylemişim, bir daha tekrar etmek istiyorum. Düzce ilinin yaklaşık olarak 50 bin ton ürün kaybı var yani bunu ortalama fiyattan değerlendirirsek Düzce ilimize girecek olan 10 milyar TL'lik bir kayıp var gibi görünüyor 2025 yılının yıllık hatalı gelirinden. Yani, bunun üç aşağı beş yukarı, yüzde 90 böyle bir ölçekte çıkacağı muhakkak görünüyor, onu söylemek istedim.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Buyurun.

MEVLÜT KURT (Kahramanmaraş) - Evet, çok kıymetli hazırun, ben de hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Çok fazla vaktinizi almak istemiyorum ama bir hususu da belirtmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, bizler, çok uzun zamandan beri hep küresel ısınmadan bahsediyorduk, akabinde de iklim değişikliği kendini gösterdi, küresel ısınmaya bağlı

olarak. Elbette ki bu zamana kadar birtakım afetler yaşadı çiftçilerimiz; doludur, işte ne bileyim, buna benzer afetler ama bu şekilde bir don olayını ilk defa yaşadık.

Bizim artık şunu görmemiz gerekiyor herhâlde: Bundan sonra buna benzer don olayı ya da iklimlere bağlı sıkıntıları yaşayacağız. Bizlerin bunlarla ilgili tedbir alması gerekiyor. Elbette ki bizler Komisyon olarak sahada da çalışmalarımızda da görüyoruz, bu raporlarımız doğrultusunda Hükûmetimize, Bakanlığımıza bunları ileteceğiz. Ben inanıyorum ki devletimiz bu zamana kadar -bir de deprem geçirmiş bir şehrin milletvekili olarak- nasıl birçok afetlerin altından kalktıysa inşallah burada da çiftçimizi, üreticimizi bu afetten dolayı yalnız bırakmayacak. Bizler inşallah, devlet, millet el ele vererek bu yaralarımızı da saracağız ama bize düşen, bundan sonra devlet olarak yapmamız gerekenleri yapacağız. Vatandaş olarak da çiftçilerimizle -ben de bir çiftçiyim aynı zamanda- yapmamız gerekenleri yapacağız. Artık, ürün değişikliği mi oluyor... Mesela, Sayın Bakanımız biliyor, Malatya'da gelir tamamen kayıbsıya bağlı. Allah korusun, böyle, buna benzer bir iklim değişikliğine bağlı olay olduğu zaman daha çok etkilenebiliyor. Dolayısıyla yapmamız gerekenleri inşallah hep beraber yapıp bu sıkıntıları da çözeceğiz diyorum. Çok fazla vaktinizi almadan toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinize katılımlarınızdan dolayı da teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ben teşekkür ediyorum Mevlüt Bey.

Evet, Şerafettin Ağabey, buyurun.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Valim, Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla, hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle, böyle bir tabii afete maruz kalan ülkemize ve siz değerli çiftçilerimize ve temsilcilerine bu maruz kalınan hadiseden dolayı geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Tabii, burada esasen bu Komisyon sizleri dinlemeye geldi, çiftçilerimizi dinlemeye geldi; eksikleriyle noksanlarıyla, fazlalarıyla, doğrusuyla yanlışıyla siz neyi anlatsanız bu Komisyon raporlara onları intikal ettirecektir. Dolayısıyla, bu don vesilesiyle bizim için şunu ifade etmemiz elzem oldu: Efendim, tarım millî bir meseledir, doğal bir meseledir. Tarımı desteklemek lazım geldiği bu tabii afetler nedeniyle bir kez daha ortaya çıkmıştır. "Millî güvenlik meselesi" diye ifade ettiğimiz bu tarımdan çiftçilerimize, bu gelen hadiseden çiftçilerimize, tarımla iştigal eden ve hatta hayvancılıkla da iştigal eden bütün kesimlere desteğin ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Ben çok fazla da zaman almadan siz değerli katılımcılara sunumlarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Sunumlarınıza Değerli Başkanımızın da ifade ettiği gibi varsa ilaveler Komisyonumuza intikal ettirilmek suretiyle biraz daha bilahare genişletilebilir. Allah'tan bir daha böyle bir felaketle karşılaşmamayı, sadece don değil; sel, tabii afetler, deprem vesaire falan, hepsi içinde duamız o istikamettedir ki Allah bir daha bize böyle bir felaket yaşatmasın diyorum.

Hepinize teşekkürlerimi arz ediyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - "Amin." diyoruz biz de.

Evet, buyurun Sayın Özhan.

HÜSEYİN ÖZHAN (Adıyaman) - Sayın Valim, kıymetli hazırun; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle, bizi güzel Düzce'de misafir ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Tabii, afetler farklı şekilde tezahür edebiliyor. Ben de bunun çok değil, iki yıl öncesinde, Adıyaman'da -6 Şubat depremlerini biliyorsunuz- onları yaşamış bir milletvekili arkadaşınız olarak size hitap etmek istedim. Bunlar da afetlerin değişik şekilde tezahürleri aslında. Adıyaman'da tabii, deprem oldu, don felaketinden Adıyamanlı çiftçilerimiz de etkilendi. Onun akabinde dolu felaketi oldu, Allah beterinden saklasın diyoruz.

Kıymetli arkadaşlar, devletimiz güçlü, her zaman olduğu gibi depremde de yanımızdaydı, bugün de sizin de sizin gibi yaklaşık 50 küsur ilimizde tezahür eden don olaylarında zarar gören çiftçilerimizin yanında olacaktır. Bu konuda küçük bir uyarıda bulunmak istiyorum. Yani, TARSİM'e gerçekten çok fazla yüklendik, TARSİM'in ben kesinlikle keyfi uygulama yapacağına inanmıyorum. Burada en önemli unsur şu, özellikle belirtmek istiyorum konuşmalardan aldığım kadarıyla: ÇKS belgelerinizin lütfen gerçeğe uygun olarak düzenlenmesini sağlayınız. Özellikle TARSİM'de sigorta yaparken beyanlarınızın doğru olması konusunda çok dikkatli olunuz lütfen çünkü demin Başkanın da ifade ettiği gibi, bu bir araba kaskosu değil, belli bir baremi yok yani. Onun için, yarın o sahaya geldiğinde siz o primi fazla ödememek için bazen düşük beyanda bulunabilirsiniz çünkü tazminat ile sigortaya ödenecek prim doğru orantılı arkadaşlar. Yani, onun için, yarın böyle bir sıkıntıyla karşılaşmamak için lütfen beyanlarımızı doğru bir şekilde iletmeye çalışalım.

Özellikle Ziraat Odası Başkanlarımızın birçok konuda talepleri vardı, onlara da teşekkür etmek istiyorum, onların hepsinin notunu aldık. Özellikle kredi ertelemesi, birçok yerde bu konuyu da çok gündeme getiriyorlar, bunların da notunu aldık. Biz, Başkanımızın huzurunda zaten Ankara'ya döndüğümüzde bunların hepsini değerlendireceğiz rapor hâlinde. İlk gezimizin sonunda zaten Bakanlığa raporumuzu sunduk. İnşallah, bu gezinin sonunda tekrar toplantı yaparak yeni doneler... Birçoğu da zaten paralelinde aynı konulara değiniyorlar. Bizim buradaki amacımız tamamen yerinde tespit edip sizin sıkıntılarınızı bire bir sizden dinlemek ve Bakanlığa bunları doğru bir şekilde ileterek aracılık etmek.

Hepinize bizi dinlediğiniz ve misafir ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum, hürmetlerimi sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ben teşekkür ediyorum.

Evet, buyurun.

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Ordu) - Değerli protokol, çok değerli katılımcılar; ben de İbrahim Ufuk Kaynak, Ordu Milletvekili, bir başka fındıkçı.

Hani, buranın dertlerini dinlerken aslında dertlerimizin çoğu da ortak. Benzer şeyleri tekrar tekrar söylemek istemiyorum ama dünya tarihi boyunca daima bu tür afetler olmuştur. Ben bunu yüzde yüz iklim değişikliğine falan bağlayanlardan pek değilim; bunlar oldu, yine olacaktır. Mesele, bunlara karşı devletlerin hazırlıklı olup olamamasındadır. Bir çekirge sürüsü Afrika'da 4 ülkeyi batırdı ve insanlarını açlığa sürükledi çünkü devlet güçlü değildi. Devletin güçlü olabilmesi için de insanların da hem güçlü hem çalışkan hem destekçi olması lazım. Yani sigortayı yaptırıyorsak hepsini yaptırmak zorundayız zaten çoğunluğunu devlet ödüyor.

Aslında bundan kaçınmamak lazım kendi güvenliğimiz açısından. İkincisi, ürün ile yükseklik ilişkisini hâlâ tam ayarlayamadık gibi geliyor bana. Her ürün her bölgede illa "Kâr getiriyor." diye ekilmez, bu yanlış bir şey yani zaten toprağın normal yapısını da bozuyor, doğanın yapısını da bozuyor. Bir örnek vereyim isterseniz: Bizim Ordu'da, benim çocukluğumda fındık alanlarının içerisinde envaiçeşit meyve ağacı, onun haricinde diğer büyük ağaçlar vardı, pelitler, karaağaçlar, kestaneler falan; hepsi kesilmiş, sadece birkaç ocak daha dikilmesi için. Ondan sonra diyorlar ki: "Erozyon oldu." Olacak arkadaş, erozyonunuz olacak. Eğer siz toprağı kayaya bağlayan o şeyi kaybederseniz, bu kadar haris davranırsak bu işin içerisinde biz kendi kendimize yapıyoruz, devletimize yapıyoruz, birbirimize yapıyoruz. O yüzden, elden geldiği kadar, hem doğru ürün... Aslında dedim ya, bu dünya var oldukça bunlar olacak. Bakın, kutsal kitapların hepsinde vardır bu, eski metinlerde de vardır, ta Mısır dönemine kadar gidin hatta Kur'an-ı Kerim'de de vardır "yedi yıl kıtlık, yedi yıl bolluk dönemi" gibi. Bunun gibi dönemler yine olacak. Dediğim gibi, devletin güçlü olması lazım. Devletimiz güçlü, evelallah güçlü ama bizim de her zaman bu desteğin yanında bulunmamız lazım yani biz kendi kendimize batırırız aksi hâlde. O yüzden, dürüst olanlardan, emrolunduğu gibi dosdoğru olanlardan olmak lazım. Ufak bir çıkar karşılığında hiçbir şeyi de bozmamak lazım. Benzer şeyler -dediğim gibi- benim kendi ilimde de yaşandı.

Ben hepinize ayrıca teşekkür ediyorum çünkü diğerlerini tekrar etmek istemiyorum; Cüneyt Bey orada çok güzel bir konuşma yaptı, sağ olsun. Şimdi arkadaşımız da çok güzel bir konuşma yaptı. Ekstra bir şeyler eklemek istemiyorum zaten dertler belli. Biz de hepsini rapor ettik, inşallah bildireceğiz.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum.

Evet, Ercan Vekilim...

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Sayın Valim, Kıymetli Başkanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; ben öncelikle sizleri Düzce'de bugün ağırlamış olmaktan gurur duyduğumu belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

İbrahim Hocamın bıraktığı yerden devam edeyim zaten benden önceki konuşmacılar Komisyonun çalışmaları hakkında bilgi verdi. Hocam "Yedi yıl." dediniz ya inşallah kıtlığın bu yedinci senesidir diyeyim yoksa çok işimiz var. Tabii, bu Komisyon Malatya, Mersin, Adana, birçok il gezdi, birçok il de gizecek. Nasıl ki Malatya'da her şey kayısıya endeksliyse bizim Düzce'de de her şey fındığa endeksli. Fındık veresiye yaşıyoruz biz burada. Fındık olmayınca sadece ekonomimiz değil, sosyal hayatımız da kesintiye uğruyor. Bu, Türkiye'nin hemen hemen tamamında üretilen ürüne göre böyledir mutlaka, o ürüne ayarlı, o zaman ayarlı nasıl yaşıyorlarsa Düzce'de de böyle.

İşte, değerli hazırun, bu Komisyonunda olayın sadece zarar tazmini boyutunda değil, sosyal açıdan veya sizlerden gelecek geri dönüşler doğrultusunda sistemin daha düzeltilerek "Bundan sonraki afetlere daha dirençli hâle getirmek için neler yapabiliriz?"in aslında ağırlıklı olarak çalışmasını yapmak üzere sahada. Ben, bu anlamda benim de üyesi olduğum bu Komisyonun emeklileri için hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum, Allah razı olsun. Mesela geçen hafta sonu ben katılamadım ama Akdeniz Bölgesi'ndelerdi. Mesela İç Anadolu, bugün buradalar, önümüzdeki hafta farklı bir yerdeler. Taş taş üstüne koymaya çalışan herkesten Allah razı olsun diyorum. Tekrardan sizi Düzce'de görmüş olmaktan ayrıca gurur duyduğumu belirtiyorum. Çok da uzatmayayım.

Teşekkür ederim Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Ben teşekkür ederim Ercan Bey.

Evet aramızda eski Ticaret Bakanımız, Bülent Tüfenkci Bakanımız da burada. Sayın Bakanım sizden de kısa bir değerlendirme alalım.

BÜLENT TÜFENKCİ (Malatya) - Değerli Başkanım, Sayın Valim, değerli hazırun; ben katkı ve katılımlarından dolayı bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum. İnşallah toplantımız verimli geçmiştir. Zaten değerlendirmelerimizi Ankara'ya gittiğimizde yapıyoruz, yapacağız inşallah.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Sayın Valim, son cümleleri de sizden alalım.

DÜZCE VALİSİ SELÇUK ASLAN - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, muhterem hazırun; sosyal bir olay olarak da adlandıracağımız bu zirai dona ilişkin hem kamusal hem üretici anlamında tüm taraflarla bir araya gelerek olayı enikonu tüm yönleriyle değerlendirmeye çalıştık. Tabii ki çok sık rastladığımız yani don olayına zaman zaman lokal, bölgesel düzeyde rastlasak da ülkenin tamamını kapsayacak yani Malatya tecrübesini çok iyi bilirim, insanlar her şeyi kayısıya bağlı olduğu için don riski söylendiğinde ateşini yakar, balyalarını yakar. Düzce'de açıkçası biz de tüm tarım teşkilatımız da bu noktada uyarılar yaptık, hem modern hem geleneksel tedbirler almaya çalıştık ama eksi 6'ları geçtikten sonra maalesef sadece kadere iman etme noktasında "Allah'tan geldi." demekten başka bir çözüm bulunamadı. Bu noktada da devletimiz, Tarım Bakanlığımız tüm imkân ve unsurlarıyla hazırlıklarını yapmakta, inşallah vatandaşlarımızın yarasına derman olacaklarına ben inanıyorum. Buraya çok değerli milletvekillerimiz geldiler, bizleri dinlediler, inşallah burada da aldıkları notlarla buradaki gözlem ve önerilerin de Tarım Bakanlığının bu konudaki çalışmalarında yol gösterici olacağına canıgönülden olan inancımı ifade ederek tekrar tüm katılımcıları saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN ADEM KORKMAZ - Çok teşekkür ediyorum Sayın Valim.

Çok kıymetli hazırun, bende bu güzel ve verimli toplantıya katılım ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Bizim yolumuz uzun, programlarımız var. Bu sebeple, buradaki bu güzel ve verimli, bazı farklı konuların da gündeme geldiği bu toplantı için herkese teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati: 16.15